

У НОМЕР:

Президент виступить у парламенті з посланням

13 травня Президент України Віктор Ющенко виступить у Верховній Раді зі щорічним посланням. Про це журналістам на брифінгу повідомила прес-секретар глави держави Ірина Ваннікова. За її словами, Президент у посланні дасть оцінку політичній та економічній ситуації в Україні, а також міжнародній обстановці. Крім того, В. Ющенко окреслить низку завдань в українській політиці на майбутнє. Прес-секретар також зазначила, що положення послання Президента, відповідно до домовленостей між членами коаліції, є основою для остаточної редакції програми дій уряду, яку має затвердити Верховна Рада.

З галери на галеру Путіна замінив Медведєв

Сьогодні на посаду президента Росії стане Дмитро Медведєв, а уряд Віктора Зубкова піде у відставку. На церемонії інавгурації новообраного глави РФ Україну представить в. о. Надзвичайного і Повноваженого Посла України в Росії Олег Дьомін.

Раніше Президент України Віктор Ющенко повідомив, що на інавгурацію Дмитра Медведєва він не поїде, бо на захід запрошені лише послы.

Напередодні Володимир Путін і Віктор Зубков останній день відпрацювали на своїх посадах. Однак відпочивати вони не мають наміру. Володимир Путін у четвер стане новим прем'єр-міністром, а Віктор Зубков обійме посаду в уряді. «Всі ці роки я трудився, як раб на галерах, з ранку до ночі. Я задоволений результатами», — сказав Путін під час зустрічі з пресою. І, зважаючи на все, «рабство» продовжиться.

► СТОР. 5

№ 87 (4337)

СЕРЕДА, 7 ТРАВНЯ 2008 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

Перевізники вимагають прибрати корупцію з портів і митниці

АТАКА ХУР

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Учора українські далекобійники провели масштабну акцію протесту, навіть незважаючи на те, що обмеження на в'їзд до столиці для них відклали на місяць. Близько 400 хур з усієї країни із самого ранку в'їхали в Київ з різних боків — Житомирської траси і Бориспільського шосе. Потім коло-

ною попрямували до Мінтрансу, вивісивши плакати «Геть корупцію з портів і митниці!», «Рівні умови іноземним і вітчизняним перевізникам!». Після чого вантажівки атакували Державну митну службу з вимогою спростити митні процедури та реєстрацію автомобільного транспорту.

► СТОР. 4

події

Транзитний рекорд

Найбільший транзитер газу в країні Європи — Україна — підвищує ефективність своєї діяльності. Країна у січні—квітні збільшила транзит природного

газу в країні Європи на 29,9%, або на 10,4 млрд. кубометрів. Про це повідомили в прес-службі НАК «Нафтогаз України».

Порівняно з таким періодом 2007 року — до 45,1 млрд. куб. м, що є максимальним показником за всю історію існування газотранспортної системи України.

Відзначається, що обсяг транзиту газу в країні СНД у січні—квітні скоротився на 14%, порівняно з аналогічним періодом 2007 року — до 1,2 млрд. куб. м.

Загинуло п'ятеро людей через ігнорування водієм семафора

Учора на залізничному переїзді поблизу села Анисів Чернігівського району електропотяг №844 «Чернігів—Київ» зіткнувся з автомобілем ВАЗ-2106. Усі чотири пасажир та 69-річний водій загинули о 6 годині 35 хвилин. Як з'ясували співробітники МНС, котрі розрізали легковик, аби дістати загиблих, причиною ДТП став проїзд пенсіонером на червоне світло семафора, повідомляє наш чернігівський власкор Сергій ПАВЛЕНКО.

Чому «Mona Lisa» сіла на міліну...

Заарештовано помічника капітана судна «Mona Lisa», що сіло на міліну в Балтійському морі. За неофіційною інформацією в правоохоронних органах Латвії, заарештований — громадянин України.

«Судно могло сісти на міліну внаслідок невідлого манев-

ру, що його наказав провести капітан, бажаючи, щоб пасажир могли сфотографуватися на тлі мису Колка. Помилки, імовірно, припустився помічник капітана, якого вже заарештували», — повідомив міністр оборони Латвії Вінетс Велдрє в інтерв'ю журналістам.

За свою 40-літню історію «Mona Lisa» потрапляла на міліну вже дев'ять разів, зокрема, біля берегів Італії і Норвегії. «Mona Lisa» належить грецькій судноплавній компанії, але ходить під прапором Багамських островів. За даними МЗС України, серед пасажирів судна було евакуйовано 68 українців.

КОРОТКО

- Канал нелегальної міграції перекрили правоохоронці Одещини.
- Житомиряни розпочали підготовку до ювілею видатного українського природознавця Павла Тютковського.
- Талановиті львівські спортсмени отримуватимуть стипендію міського голови.
- Третій міжнародний фестиваль народної хореографії «Барвінкове кружало» відкрився у Вінниці.
- АЕС України за добу виробили 234 мільйони кВт/год. електроенергії.

(За повідомленнями
Укрінформу.)

«Ніхто не забутий, ніщо не забуто!» — уже не актуально?

Фото Арцїдаса ШЕМЕТАСА (Укрінформ).

На Івано-Франківському міському цвинтарі, де покійся близько тисячі військовослужбовців, які в різні часи служили в лавах Збройний сил СРСР, наводили порядок напередодні Дня Перемоги взялася ветеранська організація 38-ї армії. Місцева влада вважає догляд за могилами родинною справою, та біда в тому, що робити це майже нікому. Ось і доводиться ветеранам брати на себе цей клопіт. Як розповів голова Ради ветеранів 38-ї армії полковник Володимир Мойсеєнко, це вже третя толока, яку проводить їхня організація. Цьогоріч ветерани прибрали могили воїнів, похованих тут у 1945—1947 роках. В основному тут знайшли вічний спочинок визволителі міста, котрі загинули в бою або померли у госпіталях. Багато надгробків уже позаростали травою та кущами. Тож ветеранам довелось все розчищати та фарбувати. Добре, що допомагали їм їхні діти та онуки. «Ми пам'ятаємо про тих, хто загинув в боротьбі з ворогами, — кажуть ветерани. — Але з сумом думаємо, хто доглядатиме ці могили, коли нас не стане?», інформує наш власкор Дарина НАЗАРЧУК.

На Керченському півострові під час розкопок виявлено останки шістьох радянських солдатів.

На знімку: Голова Верховної Ради АРК Анатолій Гриценко (стоїть у центрі) на місці розкопок.

У НОМЕР

На ситуацію в країні впливає прем'єр

Про це свідчать підсумки опитування, проведеного компанією «ФОМ-Україна». На думку респондентів, найбільший вплив на ситуацію в державі має Юлія Тимошенко. Так вважає третя частина населення. 13 відсотків — що Віктор Ющенко, а 3 — Арсеній Яценюк.

У той же час Юлії Тимошенко довіряє третина населення України, Вікторові Януковичу — чверть, а Віктор Ющенко й Арсеній Яценюк мають довіру в 13 відсотків респондентів. Такі дані представив на прес-конференції генеральний директор кампанії «ФОМ-Україна» Олександр Бухалов (на знімку). Дослідження «Думки і погляди населення України» проводилося з 16 по 25 квітня. Опитано 2000 респондентів.

За словами О. Бухалова, 63 відсотки опитаних вважають, що погіршується економічна ситуація в країні, а поліпшується — 10 відсотків. Крім того, він розповів: 16 відсотків респондентів вважають, що рівень інфляції наприкінці року буде 16—20 відсотків, а 15 — що більше 30.

Сергій МЕЛЬНИК.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Глава держави пропонує розширити пільги для багатодітних родин

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

У Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму надійшов проект змін до деяких законодавчих актів з питань соціального захисту багатодітних сімей, поданий Президентом як невідкладний. Нововведення, зокрема, полягають у тому, що законами про відпустки, житловий фонд соціального призначення, охорону дитинства, податок з доходів фізичних осіб, пенсії за особливі заслуги перед Україною та Кодексом законів про працю буде запроваджено додаткові соціальні гарантії багатодітним сім'ям.

Так, передбачається надавати позачергово із житлового фонду соціального призначення житлові приміщення сім'ям та самотнім матерям і батькам, які мають п'ятьох та більше дітей, а також у разі народження в однієї жінки одночасно трьох і більше дітей. Пропонується також запровадити для багатодітних сімей, які

мають троє і більше неповнолітніх дітей, 50-відсоткову знижку плати за користування житлом (квартплати) в межах норм, передбачених чинним законодавством (21 квадратний метр загальної площі житла на кожного члена багатодітної сім'ї, який постійно проживає у жилому приміщенні (будинку), та додатково 10,5 квадратних метра на сім'ю) та за користування комунальними послугами (газопостачання, електропостачання та інші послуги) й вартості скрапленого балонного газу для побутових потреб у межах середніх норм споживання тощо.

Крім того, відповідно до положень законопроекту дітям з багатодітних сімей надаватимуть пільги на безоплатне одержання медикаментів за рецептами лікарів, щорічне медичне обстеження і диспансеризацію в державних та комунальних закладах охорони здоров'я із залученням необхідних спеціалістів, першочергове обслуговування в лікувально-профілактичних закладах, аптеках та першо-

чергова госпіталізація. Їм також гарантуватиметься безоплатний проїзд усіма видами міського пасажирського транспорту (крім таксі), автомобільним транспортом загального користування в сільській місцевості, а також залізничним і водним транспортом приміського сполучення та автобусами приміських і міжміських маршрутів, у тому числі внутрірайонних, внутрі- та міжобласних незалежно від відстані та місця проживання.

Виконання законопроекту в цілому додатково потребуватиме 1 595,6 мільйона гривень, йдеться в пояснювальній записці. Суб'єкт права законодавчої ініціативи вважає, що прийняття зазначених змін сприятиме посиленню соціального захисту багатодітних родин, прискоренню розв'язання їхніх житлових проблем, підвищенню матеріального достатку, доступності здобуття освіти дітьми.

Інформаційне управління апарату Верховної Ради.

Створення фінансово-промислових груп у машинобудуванні неминуче

ДЕПУТАТ В ОКРУЗІ

Інвестиції в українське машинобудування мають дуже гарну перспективу, переконаний народний депутат України Олександр Савчук (на знімку). На його думку, укрупнення і злиття машинобудівних підприємств — процес неминучий і відбиває світові тенденції. «Гадаю, це правильно, — заявив під час прес-конференції в Маріуполі депутат. — Причому повинне бути не лише укрупнення, а створення фінансово-промислових груп. Наприклад, ми (ВАТ «Азовмаш») зараз замислилися про власний банк. Розуміємо, що потрібен власний фінансовий інструмент, який би оперував нашими можливостями, і ми б планували на десятирок років наперед інвестиції».

«Азовмаш» налаштований на активне збільшення виробничих потужностей. «Ми сьогодні готові придбати кілька підприємств, які нам необхідні для подальшого замикання кола, для більш повної вертикальної інтеграції. Напри-

клад, я б із задоволенням розглянув пропозицію про купівлю ще якогось вагонобудівного заводу: Стахановського, «Дніпровагону»... Або Кременчуцького сталеливарного. Але ніхто не продає, на жаль. А якщо й продає, то шлях довгий і тернистий», — додав О. Савчук. Створюючи вертикально інтегроване виробництво,

підприємство захищає себе від монополічних постачальників, що дає змогу, з одного боку, «правильно сформулювати ідею і ціни», з другого — забезпечити необхідні обсяги виробництва.

До кінця року «Азовмаш» планує виготовити товарної продукції на суму 5 мільярдів гривень. Це приблизно на чверть більше, ніж у попередній рік. У тому числі буде випущено 11,7 тисячі вантажних вагонів і платформ, до 14 тисяч тонн зросте випуск виробів важкого машинобудування, до 500 тисяч тонн — виплавка рідкої сталі. Таких темпів зростання підприємство, яке днями відзначає 50-річчя, не знало за всю історію. Портфель замовлень заповнений на два роки наперед. «Якщо раніше ми бралися за все, то сьогодні маємо можливість обрати прибутковіші для нас, ефективніші, наукомісткіші вироби», — пояснив народний депутат. Збільшується обсяг капіталовкладень в оновлення виробництва: в 2008-му на

ці цілі буде витрачено суму, вдвічі більшу, ніж у 2007-му.

Складнощі полягають у тому, що понад 80 відсотків нашої продукції ми експортуємо, — відзначив О. Савчук. — І не зовсім нормальне становище з повернення ПДВ обмежує розвиток, так само, як і розвиток багатьох експортерів. Тоді як основні конкуренти — Росія, Китай — розвиваються потужно, з великою державною підтримкою. Ми за те, щоб дотримувалися хай недосконали, але вже існуючі закони економічного блоку. Для нас не питання наповнити портфель замовлень на найближчі два роки. Але дуже складно оцінити динаміку зростання цін, динаміку зростання собівартості продукції. Тому обмежуємося не такими вже й довготривалими контрактами. Однак попит на нашу продукцію високий, і в найближчій перспективі не бачу жодних причин, щоб він знизився.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

Отримали подарунки

Крупи, солодощі, фрукти, соки, побутові речі отримав нещодавно від обласної влади Будинок милосердя святого Миколая, що в Івано-Франківську. Тут уже чотири роки знаходять притулок покинуті діти та самотні матері. Нині в ньому проживають 40 дітей і десятеро дорослих. Будинок милосердя живе виключно на пожертви. Тож голова обласної ради Ігор Олійник (на знімку — зліва) та голова облдержадміністрації Микола Палійчук під час відвідин притулку пообіцяли організаціям допомогти його розширити і подякували за піклування про покинутих дітей.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Фото автора.

САМОВРЯДУВАННЯ

Уже другий рік поспіль земля в Хмельницькому й справді «прозора». Ще до того, як законодавчо було встановлено порядок обов'язкових конкурсів та аукціонів при передачі міської землі в оренду, міський голова Сергій Мельник та його команда вирішили зробити цю процедуру чесною і відкритою.

Торік провели майже півтора десятка таких конкурсів та аукціонів, на яких передано в оренду понад півсотні ділянок. Надходження до міського бюджету за право оренди, яку сплатили переможці конкурсів, становили понад сім мільйонів гривень. Така стаття з'явилась у міському бюджеті вперше.

Земля «прозора», але... недоступна

Наскільки доступною стала земля для хмельничан і як вони оцінюють дії влади щодо демократизації та відкритості земельних процесів? Відповіді на ці запитання шукали експерти обласної громадської асоціації «Поділля Перший». Вони опитали дві сотні фізичних та юридичних осіб, які брали участь у конкурсах та аукціонах й отримували землю в оренду. Якщо два роки тому лише третина з них наважилась звернутись до міської влади з проханнями про землю, то минулоріч свою удачу спробували вже 77 відсотків опитаних. Лише один респондент заявив, що від нього вимагали хабар за участь в аукціоні. Близько семи відсотків зауважило: їм трапилися випадки відмови у прийманні заяв для участі в конкурсі. Водночас більшість стверджували, що ніяких додаткових документів, окрім передбачених законом, влада не вимагала, до участі в конкурсах допускали всіх охочих. Та й серед-

ня оцінка за проведення конкурсу за п'ятибальною шкалою перевищила четвірку.

Однак підсумкові оцінки опитування були неоднозначні. За всіх нововведень половина конкурсантів вважають, що порядок розподілу землі в обласному центрі взагалі не змінився або став ще гірший. Такі результати керівник міського департаменту архітектури, містобудування та земельних ресурсів Володимир Швець пояснює тим, що влада діє прозоріше і чесніше.

— На мою думку, нові правила не подобаються тим, хто раніше вирішував земельні питання іншими шляхами, в закритих кабінетах, — каже він. — Тепер узяти землю в оренду лише на основі приватних домовленостей неможливо, кожен повинен пройти через відкритий аукціон чи конкурс. Це й спричиняє незадоволення в окремих спритників.

Міська влада не приховує: відкритість конкурсів і аукціонів не зроби-

ла землю доступнішою для пересічних хмельничан. Дрібні й середні підприємці не можуть конкурувати з потужними інвесторами в розмірах орендної плати. Отож право бути рівним учасником конкурсу ще не означає фінансову рівність між конкурсантами.

До того ж мрія про оселю на власній землі для тисяч хмельничан може так і залишитись нездійсненою. У черзі на отримання ділянок під індивідуальне будівництво вже більш як сім тисяч осіб. Тих, хто у списку не значиться, але хоче мати землю, — ще більше. Реально ж, урахувуючи межі міста, влада може виділити всього менше. Стає очевидно: земля — розкіш для багатих. Відтак, попри демократизацію земельних стосунків, шансів стати землевласниками у хмельничан дедалі менше.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Стає очевидно: земля — розкіш для багатих

Вирішити проблему розмежування земель нескладно

Народні депутати від БЮТ, члени Української соціал-демократичної партії, віднайшли джерела фінансування для проведення розмежування земель державної і комунальної власності.

На захисті інтересів аграрного комплексу

Стаття 23 Земельного кодексу України встановлює пріоритетність використання сільськогосподарських земель для потреб сільського господарства.

Окрім такої вимоги захист сільськогосподарських угідь та інтересів сільгоспвиробників здійснюється шляхом відшкодування збитків та втрат агропромислового виробництва від переведення земель сільськогосподарського призначення до складу інших категорій земель.

Згідно зі статтями 156 та 157 Земельного кодексу України, власникам та землекористувачам відшкодовуються збитки, завдані внаслідок вилучення (викупу) сільськогосподарських та лісгосподарських угідь, їх тимчасового заняття, встановлення обмежень, погіршення якості ґрунтового покриву чи інших корисних властивостей або приведення земель в непридатний для використання стан.

Статтями 207—209 Земельного кодексу України також встановлено порядок відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва, завданих внаслідок вилучення (викупу) їх земель для потреб, не пов'язаних з таким виробництвом, а також внаслідок обмеження прав власників та орендарів таких ділянок, погіршенням їх якості або встановленням охоронних, санітарних та інших захисних зон. Втрати сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва компенсуються незалежно від відшкодування завданих власникам та землекористувачам збитків. Порядок та розміри відшкодування втрат встановлені Постановою Кабінету Міністрів України «Про розміри та Порядок визначення втрат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню» від 17 листопада 1997 року № 1279. Розмір втрат сільгоспвиробництва визначається залежно від затвердженого нормативу втрат по областях, бонітету ділянок¹, що вилучається, та коефіцієнта інтенсивності її використання, помножених на площу такої ділянки. Для лісових ділянок втрати визначаються на підставі затвердженого нормативу втрат та коефіцієнта продуктивності лісових угідь, помножених на площу ділянки, що вилучається. Втрати, спричинені обмеженням прав власників землі (орендарів) або погіршенням якості землі, визначаються на підставі встановленого коефіцієнта зниження продуктивності та середнього розміру втрат, розрахованого за вказаними вище методиками. Відшкодування перелічених втрат здійснюється юридичними і фізичними особами в двомісячний термін після затвердження проекту відведення ділянок.

Згідно зі статтею 209 Земельного кодексу України, кошти, отримані як відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгос-

подарського виробництва, зараховуються до обласних (25% сум відшкодування), районних (15% сум відшкодування) бюджетів та бюджетів відповідних міст, сіл або селищ (60% сум відшкодування). У випадку міст Києва та Севастополя до складу їх бюджетів зараховуються 100% сум відшкодування.

Частиною другою статті 209 Земельного кодексу України встановлено виключний перелік напрямів використання коштів, отриманих в порядку відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва, а саме освоєння земель для сільськогосподарських і лісгосподарських потреб, поліпшення відповідних угідь, охорону земель відповідно до розроблених програм та проектів землеустрою.

Ефективність заходів визначається їх результатами

Проблемність питання відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва полягає в складності своєчасного отримання відповідних коштів. Можливості органів місцевого самоврядування щодо стягнення сум заборгованості вкрай обмежені. Фактично вони зводяться до подання відповідних судових позовів та стягнення грошових коштів через органи державної виконавчої служби. Така процедура досить тривала і не завжди успішна з огляду на те, що формальними власниками ділянок виявляються, наприклад, фізичні особи пенсійного віку або сумнівні ТОВ з мінімальними активами. Зважаючи на терміни розгляду судової справи про стягнення коштів, можливе застосування іншої схеми, коли, скажімо, земельну ділянку буде швидко відчужено, а стосовно юридичної особи, що зобов'язана сплатити відшкодування, буде порушено справу про банкрутство.

У результаті ситуації, що склалася, відповідні органи місцевого самоврядування не отримують значних фінансових ресурсів. Допомогти в розв'язанні цієї проблеми міг би потужний апарат з широкими контролюючими функціями, однак його створення потребує, по-перше, часу, а по-друге, значних витрат бюджетних коштів.

Аналізуючи проблему, народні депутати, члени Української соціал-демократичної партії, зазначили, що такий апарат уже існує й успішно вирішує близькі за змістом проблеми. Йдеться про податкову систему країни, яка має всі можливості для ефективного вирішення цього питання.

Податки на сучасному етапі виконують

не тільки фіскальну, регулюючу та розподільчу функції, а й стимулюючу. В більшості промислово розвинених країн світу податки і збори з певним успіхом використовуються в системі заходів з покращення екологічної ситуації та раціоналізації використання природних ресурсів.

Статтею 13 Конституції України встановлено, що земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених Конституцією.

Згідно зі статтею 1 Земельного кодексу України земля є основним національним багатством, що перебуває під особливою охороною держави, а вже згадувана стаття 23 цього документа встановлює принцип пріоритетності використання сільськогосподарських земель для потреб сільського господарства. Стаття 5 одними з принципів земельного законодавства проголошує принцип забезпечення раціонального використання та охорони земель, а також принцип пріоритету вимог екологічної безпеки.

Вилучення чи обмеження цільового використання сільськогосподарських та лісгосподарських угідь вимагає вжиття від держави відповідних кроків для відновлення відповідного балансу земель з метою належного виконання своїх конституційних обов'язків перед громадянами. Призначення платежів, що розглядаються, — покриття видатків держави на здійснення заходів з рекультивації та підвищення продуктивності земель, а також освоєння нових площ на заміну тих, що вибули із сівозміни, чи висадку нових лісових масивів.

За своєю економічною природою та правовою формою вказаний платіж не є податком, але цілком відповідає категорії зборів (обов'язкових платежів) як умовний відплатний (еквівалентний) платіж, що має цільове призначення і частково зараховується до доходів тих органів, які його збирають (в даному разі органів місцевого самоврядування).

Окрім уже вказаного, зауважу, що в Україні надмірно затягується процес розмежування земель державної та комунальної власності. Стаття 6 Закону України «Про розмежування земель державної та комунальної власності» встановлює перелік видів земель, що не можуть передаватися до комунальної власності і можуть бути державними, зокрема, це землі оборони, землі під об'єктами природно-заповідного фонду та історико-культурними об'єктами національного та загальнодержавного значення, ліси за межами населених пунктів, землі під казенними підприємствами та землі, на яких розташовані державні підприємства та підприємства з державною часткою. Згідно зі статтею 7 цього Закону до земель комунальної власності належать усі землі в межах населених пунктів (окрім приватних та державних), землі запасу, які раніше були передані відповідним територіальним громадам, та землі під об'єктами спільної власності територіальної громади та держави. На сьогодні в Україні розмежовано близько

трьох відсотків земель державної та комунальної власності, встановлено межі 47 відсотків населених пунктів. До здійснення розмежування всіма землями в населених пунктах, окрім приватних, розпоряджаються органи місцевого самоврядування, які або справді не мають коштів на проведення відповідних робіт з розмежування, або ж свідомо використовують цей привід для залягування процедури з метою якнайдовше користуватися чужими квадратними метрами.

Додатковий ресурс — на вирішення нагальних потреб

З метою покращення чинного законодавства у сфері земельних відносин парламентаріями від БЮТ — членами УСДП розроблено та внесено на розгляд парламенту такі законодавчі пропозиції.

Для вдосконалення механізму сплати відшкодування пропонується прирівняти відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва до податків та зборів (обов'язкових платежів), як це, наприклад, зроблено у випадку рентних платежів за користування корисними копалинами та орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності. Для цього законопроектом № 2405 пропонується внести зміни до Земельного кодексу України та Закону України «Про систему оподаткування». Проектом передбачено, що стягнення сум належного відшкодування здійснюватимуть органи державної податкової служби із застосуванням добре відпрацьованого та налагодженого механізму погашення зобов'язань платників податків перед бюджетом.

Проектом встановлюється чіткий перелік підстав відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва і передбачено, що втрати відшкодовуються особами, в інтересах яких здійснюється зміна цільового призначення або з вини яких унеможливується подальше їх використання в сільському господарстві, в двомісячний термін після набуття права власності, фактичного отримання в користування чи погіршення якості ділянки, або встановлення обмеження на використання ділянки.

Для розв'язання проблеми розмежування земель державної та комунальної власності проектом № 2404 пропонується внести зміни до частини другої статті 209 Земельного кодексу України та розширити перелік видатків, на які можуть спрямовуватися кошти, отримані як відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва, зокрема встановити, що з цих коштів можна оплачувати роботи з розробки проектів землеустрою щодо розмежування земель державної і комунальної власності та проектів землеустрою із встановлення меж населених пунктів.

Запропоновані законодавчі ініціативи, в разі їх прийняття та введення в дію, дозвлять розв'язати деякі нагальні проблеми, що виникли під час проведення земельної реформи в Україні.

Євген КОРНІЙЧУК,
народний депутат від БЮТ, голова УСДП.

Прем'єр-міністру України Тимошенко Ю. В.

Шановна Юліє Володимирівно!

Спеціальна контрольна комісія Верховної Ради України з питань приватизації 31 березня 2008 року звернулася особисто до Вас з пропозицією вжити невідкладних заходів, спрямованих на нормалізацію ситуації навколо державного підприємства «Нікопольський трубний завод», оскільки намагання певної групи осіб штучно збанкрутити стратегічно важливе підприємство вимагало їх вжиття безпосередньо Кабінетом Міністрів України.

Крім того, реальна загроза ліквідації зазначеного підприємства змусила мене звернутися до Вас також через газету «Голос України» (№67 від 08.04.2008 року стаття «Борги — завишені, банкрутство — штучне»).

Доручення Першого віцепрем'єр-міністра Турчинова О. В. давали надію на те, що штучно сформовану проблему з «Нікопольським трубним заводом» буде успішно ліквідовано.

Водночас, як показав реальний розвиток подій, згодом відповідні державні структури, на які було покладено виконання доручення, фактично лише проімітували свої зусилля, направлені на збереження важливого державного підприємства.

При цьому було проігноровано запропоновані нами невідкладні заходи, направлени у комісії із залученням представників профільних міністерств та правоохоронних органів.

Так, незважаючи на запропоноване комісією термінове внесення «Нікопольського трубного заводу» до переліку об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, Кабінетом Міністрів України до цього часу не внесений до Верховної Ради України розроблений Міністерством економіки України відповідний законопроект, який 14.02.2008 року вже розглядався на засіданні урядового комітету з питань економічної політики.

Крім того, Міністерством внутрішніх справ України до цього часу не забезпечено належну охорону майна, приміщень та території ДП «Нікопольський трубний завод», а Міністерством економіки України не ініційовано процедуру заміни арбітражного керуючого Новікова О. В., як такого, що діє упереджено та всупереч державним інтересам.

Зазначені обставини і стали основною причиною того, що 18.04.2008 року господарським судом Дніпропетровської області було винесено рішення про ліквідацію державного підприємства.

І це при тому, що заборгованість державного підприємства «Нікопольський трубний завод», на підставі якої було вирішено питання про його банкрутство, до цього часу оскаржується у декількох судових процесах.

Проте зазначені судові провадження, які за результатами винесених судових рішень могли б зняти підстави оголошення ДП «Ні-

копольський трубний завод» банкрутом, усіляко безпідставно затягуються завдяки упередженим діям керуючого санацією Новікова О. В.

Судове рішення щодо банкрутства «Нікопольського трубного заводу» ніяк не узгоджується і з тією обставиною, що, за результатами перевірки органами Служби безпеки України обставин доведення підприємства до банкрутства, Нікопольською міськрайонною прокуратурою порушено кримінальну справу за ознаками злочину передбаченому ст. 364 КК України (зловживання владою або службовим становищем), а відносно Новікова О. В. вирішується питання про порушення кримінальної справи за ст. ст.364, 365 та 367 КК України.

Однак слід відзначити повільні темпи реалізації органами прокуратури заходів, направлених на захист інтересів державного підприємства.

З урахуванням викладеного Спеціальна контрольна комісія Верховної Ради України з питань

приватизації змушена вдруге звернутися особисто до Вас, шановна Юліє Володимирівно, зважаючи на те, що за такої ситуації Кабінету Міністрів України слід невідкладно вжити заходів із забезпечення неухильного дотримання вимог Закону України від 29 листопада 2001 року «Про мораторій на примусову реалізацію майна» під час можливого продажу майна «Нікопольського трубного заводу» відповідно до судового рішення про його банкрутство.

При цьому наголошуємо на тому, що відповідними структурами Міністерства внутрішніх справ України має бути забезпечене збереження майна підприємства та недопущення його розкрадання через демонтаж обладнання (у тому числі кредиторам), які у цей час здійснюють охорону об'єкта.

Про вжиті заходи реагування прошу надати докладну інформацію Спеціальній контрольній комісії Верховної Ради України з питань приватизації.

З повагою, голова комісії
Євген МАРМАЗОВ.

У День Перемоги у столиці на Хрещатику відбудеться врочиста хода ветеранів Великої Вітчизняної війни та військовослужбовців ЗС України (*Укрінформ*)

Нинішнього року Харківська область може претендувати на роль одного з провідних вітчизняних виробників озимого хліба (*Укрінформ*)

У НОМЕР

► *РІВНЕ*
Діти гідні кращого

У Рівненському будинку дитини молоді активісти акції «Ти гідний кращого» відремонтували приміщення для однієї з груп. На це пішло триста тисяч гривень, які молоді ентузіасти зібрали у Рівненській, Київській та Чернігівській областях. Нині учасники акції замінюють вікна у центрі реабілітації інвалідів у Рівному.

Олександра ЮРКОВА.

► *ЛУГАНСЬК*
Профспілкам не подобається лідер

Луганський комітет із захисту прав членів профспілок провів акцію протесту проти дій голови Федерації профспілок України Олександра Юркіна. Близько 50 чоловік, які зібралися біля будинку обласної федерації профспілок, вимагали не тільки відставки лідера, але й притягнення його до кримінальної відповідальності.

Приводом для такої суворості вимоги стало те, що «...за два роки його керівництва розбазарено майна більше, ніж за все керівництво Стояна». Учасники акції підписали офіційне звернення до Генеральної прокуратури й Міністерства внутрішніх справ з вимогою провести перевірку законності відчуження майна профспілкових організацій України. Інакше мітингуючі пообіцяли провести широкомасштабні акції протесту по всій країні.

Алла АНТИПОВА.

► *ДОНЕЦЬК*
Отримали компенсацій майже на півмільярда гривень

У Донецькій області компенсацію за вкладами Ощадбанку СРСР отримали 483 тисячі громадян. Загальна сума виплачених грошей перевищує 420 мільйонів гривень. До реєстру вкладників занесено майже 900 тисяч осіб.

Ліна КУЩ.

► *ДНІПРОПЕТРОВСЬК*
Бюджетні надходження радують не тільки податківців

Голова обласної державної податкової адміністрації Петро Шинкаренко озвучив доробок цієї служби за чотири місяці цього року. До бюджетів усіх рівнів надійшло 4,619 млрд. гривень, план надходжень до Держбюджету перевиконано на 14,6%, а до місцевих — на 13,7%. Такий ритм праці податківці намагатимуться тримати й надалі.

Михайло СКОРИК.

АТАКА ХУР

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.
— Система нагромаджувала ці проблеми протягом багатьох років, наш бізнес унаслідок дій уряду України стає нерентабельним, — розповів «Голосу України» директор одного із транспортних підприємств Краматорська й учасник акції протесту Сергій Дорошенко. — Приміром, правила розташування напівпричепів, які в нас не виробляють узагалі. Якщо поляковий така машина обійдеться в 60 тисяч євро, то мені — у 100, тому що я маю запла-

Перевізники вимагають прибрати корупцію з портів і митниць

тити митний збір, не рахуючи ще цілу низку платежів. Як і раніше перевізники не згодні і з рішенням київської влади заборонити в'їзд вантажівок у місто вдень. Незважаючи на протести транспортників, у столичній адміністрації від своїх намірів не відмовляються. Проте вже пішли на поступки й відклали введення заборони на 1 червня замість 1 травня. У повідомленні прес-служби КМДА сказано: «Київ-

ська влада, ідучи назустріч міжнародним автоперевізникам, вирішила відкласти на місяць початок дії розпорядження про обмеження в'їзду великовантажного транспорту до столиці». Чиновники розраховують, що компанії-перевізники за цей час встигнуть змінити графіки руху свого транспорту. Ті, у свою чергу, впевнені: рішення незаконне й технічно нездійсненне ні тепер, ні через місяць.

Нагадаємо: заборонити в'їзд хур до міста з 7.00 до 20.00 столичні керівники міста збираються давно, декілька разів введення нового правила переносили. На думку влади, такі заходи дадуть змогу зменшити пробки в місті. Перевізники так не вважають і подали протест проти рішення Києва, мотивуючи його дією конвенції з міжнародних перевезень і договорів з європейськими країнами.

Наталія ОВДІЄНКО.

25,5 тисячі безробітних торік стали підприємцями

У віддаленому спальному районі столиці, на Троєщині, є маленький магазинчик (у народі такі називають «бардачками»). Він не торгує алкоголем і сигаретами. Але там продаються дуже смачні тістечка... Господарка магазинчика Тетяна Бадеха відкрила його три роки тому. До цього в неї було несолодке життя — жінка залишилася без роботи. Тетяна Юріївна в торгівлі давно: була завмагом і директором магазину. Але останній її роботодавець продав мережу своїх торговельних точок, а співробітників звільнив.

— Так я стала безробітною, — згадує співрозмовниця. — Стала на облік у центрі зайнятості. Там запропонували пройти курси підприємницької діяльності й розпочати свою власну справу. Я погодилася. Захистила свій бізнес-план з відкриття кондитерської. Одержала одноразову допомогу з безробіття для початку свого бізнесу. У мене вона становила 4 тисячі гривень. І вже через два місяці магазинчик почав працювати.

Сьогодні Бадеха дала роботу ще трьом особам. І так утвердилася як підприємець, що разом з компаньйонами нещодавно відкрила супермаркет...

— Служба зайнятості насамперед допомагає почати свою справу тим, хто не може знайти роботу на ринку праці. А самозайнятість — реальна можливість забезпечити себе. Особливо актуально це для сільської місцевості. Наприклад, у Західній Україні в такий спосіб розвивається «зелений туризм», — коментує «Голосу України» директор Державної служби зайнятості Володимир Галицький. — Завдання наших фахівців — поінформувати потенційного підприємця, пояснити, яким шляхом рухатися до поставленої мети. Йому пропонують пройти спеціальний лікнеп — семінар, на якому навчать основ менеджменту, маркетингу, ринкової економіки, бухгалтерії тощо. Затим необхідно захистити бізнес-план власної справи. Ми розглядаємо його й ухвалюємо рішення про одноразову виплату допомоги з безробіття для початку безробітним своєї справи. Нехай це й невелика сума, але гарний стартовий капітал для бізнесмена-початківця. Ставши підприємцями, багато хто з наших колишніх клієнтів знову звертаються до

служби зайнятості, але вже як роботодавці, підбираючи кадри для свого молодого бізнесу.

У 2007 році допомогу з безробіття одноразово для організації підприємницької діяльності одержали 25,5 тисячі чоловік (це більш як 96 мільйонів гривень). З них в аграрному секторі почали свою справу 2,5 тисячі, у переробній промисловості — близько 2 тисяч, у сфері послуг і торгівлі — 13 тисяч, комунальними й індивідуальними послугами зайнялися 2,5 тисячі осіб.

Ольга ВІТЕР.
Мал. Сергія ТЕРЕЩЕНКА.

В Івано-Франківську вибухнув будинок

Учора в Івано-Франківську стався вибух у приміщенні автошколи на вулиці Довгий. Сила його була така, що повілітали шибки в сусідніх будинках, які розташовувалися на відстані 30—35 метрів. Постраждали двоє майстрів, які в той час проводили заміну вікон у автошколі. У тяжкому стані їх доправлено до

лікарні. Причини вибуху з'ясовує комісія. Того ж дня в місті було чути різкий запах газу. Як повідомили кореспонденту «Голосу України» в ЦГЗ МНС в області, на газорозподільчій станції в селі Угринові, що біля Івано-Франківська, об 11-й годині стався витік одоранту — рідини, яка додаєть-

Квартплата зросла вдвічі

Виконком Тернопільської міської ради після травневих свят затвердив нові тарифи на послуги ЖЕКів. Якщо до 1 травня мешканці обласного центру платили 61 коп. за квадратний метр у будинках без ліфтів і 76 — у будинках з ліфтами, то тепер доведеться віддати відповідно 1 грн. 02 коп. і 1 грн. 25 коп. Влада це обґрунтовує потребою підвищити зарплату електрикам, сантехнікам, прибиральникам, які, мовляв, через низьку платню звільняються. Крім того ще й заборгованість у зарплаті становить 1,6 мільйона гривень. ЖЕКи з усіх послуг лише сміття вивозять регулярно, інші швидше віртуальні. У головному управлінні економіки облдержадміністрації нові тарифи вважають необґрунтовано завищеними, але до аргументів фахівців ніхто не прислухався. Зауважу, що з нового року для мешканців Тернополя на третину вже зросла вартість послуг з водопостачання і водовідведення, на 20 відсотків подорожчали тепло й гаряча вода; істотно зросла ціна за проїзд у громадському транспорті. Апелити тернопільських комунальників часто перевищують запити їхніх колег з інших обласних центрів. І це при тому, що середньомісячна зарплата в області вже кілька років залишається найнижчою в Україні.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

«Голос України» представили у Мінську!

На міжнародній спеціалізованій виставі «ЗМІ в Білорусі» у Мінську було представлено найпопулярніші видання Чернігівщини, а також газету «Голос України». Видання Верховної Ради України зацікавило представників української діаспори, редакторів білоруських газет. Окремі примірники «Голосу України» подаровані відвідувачам виставки як сувеніри.

Сергій ПАВЛЕНКО.

На знімку: начальник правління у справах преси та інформації облдержадміністрації Дмитро Никоненко (ліворуч) знайомить відвідувачів виставки з періодикою.

Фото
Леоніда ЯСИНСЬКОГО.

З галери на галеру

Путіна замінив Медведєв

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Під час недавньої наради з міністрами Володимир Путін не тільки подякував їм за спільну роботу, а й попередив, що все головне тільки починається. «Попереду велика напружена робота. Упевнений, всі ви до неї готові. Упевнений, що ми досягнемо намічених цілей», — сказав президент, що йде.

Щодня московські аналітики видають на-гора масу гіпотез про те, наскільки впливовим буде Дмитро Медведєв, чи вступить він у сутичку з Путіним, чи стане лібералом, який проведе в країні після кількох років політичної стагнації реформи. Небагато терпіння і новий президент сам дасть відповіді на всі питання, адже вже сьогодні він дасть клятву в Андріївському залі Великого Кремлівського палацу, поклавши праву руку на спеціальний примірник Конституції. Щоправда, спочатку по червоних кремлівських доріжках першим пройде і першим виголосить урочисту промову Володимир Путін.

Західні експерти впевнені, що в питаннях зовнішньої політики поки що не медведєвська, а путінсько-медведєвська Росія вестиме себе ще жорсткіше, щодня вимагаючи, щоб світ ставився до неї як до великої держави. Особливий акцент аналітики роблять на можливому розширенні НАТО в Грузію й Україну. На думку більшості політологів, це питання саме по собі може знищити будь-які партнерські відносини. І якщо Захід наполягатиме на євроатлантичній інтеграції України, то Медведєв жорстко чинитиме опір. Це виявиться в посиленні економічного, енергетичного і культурного тиску на Україну.

Цікаво, що напередодні інавгурації з'явилася інформація, мовляв, свій перший закордонний візит новий президент РФ у супроводі Володимира Путіна здійснить до України. Однак у прес-службах МЗС обох країн заявляють, що нічого не знають про такий візит...

Яна СТАДІЛЬНА.

Кличуть «Холодноярські ігри»

На Чигиринщині 24 та 25 травня пройде міжобласне дитячо-юнацьке спортивно-краєзнавче свято «Холодноярські ігри». Учасники з різних областей змагатимуться на футбольному полі, у легкоатлетичних забігах, у козацьких забавах тощо. Побувають вони у стародавньому Чигирині, в резиденції гетьмана Богдана Хмельницького, біля найстарішого дерева Європи — тисячолітнього дуба Максима Залізняка в урочищі Хо-

лодний Яр. Для кращих юних краєзнавців підготував свої подарунки і «Голос України». Інформацію про проведення змагань можна прочитати в Інтернеті за адресою: http://www.geocities.com/holodniy_yar2008

Лілія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

На знімку: козаки вже готуються до виступів на «Холодноярських іграх». Фото автора.

Дев'ятиповерхівку, що падає, підперли чотирма з половиною мільйонами

Хмельницька обласна рада виділила два мільйони гривень для вирішення проблеми з відселенням мешканців із аварійного будинку на Нігинському шосе, 1-А, що в Кам'янці-Подільському, про який наша газета вже розповідала. Наразі «скарбниця порятунку» має чотири з по-

ловиною мільйони гривень із бюджету області та міста. Із 72 родин уже відселено 19, дві отримали матеріальну допомогу, інформує завідувач відділу обліку, розподілу та приватизації житла Кам'янець-Подільської міськради Андрій Вінничук. Тим часом Міністерство надзвичайних

ситуацій України працює над тим, щоб надати аварійному будинкові статусу надзвичайної ситуації, що прискорить виділення ще 14 мільйонів гривень із державного бюджету, повідомляє заступник міського голови Кам'янця-Подільського Віктор Дибаша, якому доручено представляти

інтереси «нігинців» під час переговорів у столиці. Щоб зекономити гроші, квартири мають купити в однієї фірми. З цим треба поспішати, кажуть фахівці, бо після останніх невинних дощів стан будинку стає все загрозливішим.

Віра ШПИЛЬОВА.

З'явиться будинок нічного перебування

Його почали споруджувати в Одесі. Мешканцями стануть громадяни без певного місця проживання та особи, що мають проблеми з ночівлею. Мова йде не просто про нічліжку, а про будинок, в якому люди, котрі опинилися в скрутній життєвській ситуації, зможуть знайти душевний спокій і домашнє тепло: чисті простирадла, теплі ковдри, м'які подушки їм гарантовано.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеська область.

ФОТОФАКТ

У Болівії, в департаменті Санта-Крус, де відбувається референдум про автономію краю, сталися сутички між прибічниками президента Ево Моралеса та його опонентами — учасниками референдуму.

Фото Сінхуа/Укрінформ.

Урятували рідкісну колекцію старожитностей

Митники посту «Сімферополь-аеропорт» зупинили спробу незаконного вивезення унікальної колекції з 94 прикрас й предметів стародавнього побуту VIII—І віків до нашої ери. Цей скарб серед особистих речей в дорожньому саквоязі намагався провезти громадянин Туреччини. За його словами, археологічні раритети він «придбав на ринку у продавщиці

м'ясопродуктів. За колекцію разом з м'ясом заплатив 250 доларів». Ці пояснення контрабандиста визнали непереконливими. А мистецтвознавці переконані, що в такому чудовому стані унікальні вироби сивої давнини могли зберегтися лише в могильниках, звідки їх незаконно викопали «чорні археологи».

Віктор ХОМЕНКО.

«Вчусь українською мовою, але тестуватися хочу російською...»

81% абітурієнтів Луганщини побажав провести незалежне зовнішнє тестування російською мовою. Це при тім, що 40% випускників навчаються українською.

Начальник управління освіти і науки облдержадміністрації Ірина Цимбал, коментуючи цей факт, каже, що школярі, швидше за все, сумніваються у своїх знаннях державної мови. Така оцінка їхніх знань змушує замислитися над якістю освіти в школах регіону. Мовне питання при проведенні тестування викликає в об-

ласті неоднозначну реакцію. Частина викладачів і батьків стоять на тій позиції, що підхід повинен бути виважений, демократичний, тому школяр має тестуватися тією мовою, якою учився в школі. А в Луганській області, як відомо, у більшості навчальних закладів викладають російською. Інші схилиються на користь законодавчої бази, відповідно до якої іспити повинні проводитися державною мовою — українською. Незважаючи на протиріччя, ніяких ситуацій із приводу мови під час незалежного тестування в області не виникало.

Алла АНТИПОВА.

СВІТ КОРОТКО

► УКРАЇНА—РОСІЯ

На ракету відреагували нотою протесту

МЗС України вручив представникові посольства РФ ноту протесту. Йдеться про дії Чорноморського флоту сусідньої держави. 27 квітня в АРК, у районі 12-ї прикордонної застави, була знайдена авіаційна протичовнова ракета. Представники Чорноморського флоту Російської Федерації надали документи, що підтверджують належність ракети до майна однієї з військових частин Чорноморського флоту Росії. Як з'ясувалося, раніше в районі полігона бойової підготовки П-34 дослідницьке судно ЧФ РФ здійснювало випробування ракети, під час яких вона і була загублена. При цьому проведення випробувань не було погоджено з українською стороною. У той же час угодою 1997 р. про статус і умови перебування флоту Російської Федерації на території України, зокрема пунктом 2 статті 8, визначається, що заходи бойової й оперативної підготовки можуть проводитися винятково за узгодженням з компетентними органами України.

► США

Закликали Москву і Тбілісі не нагнітати обстановку

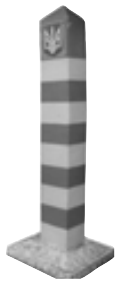
США звернулися до сторін конфлікту з проханням уникати дій, що можуть привести до погіршення обстановки в регіоні. Нагадаємо, у неділю влада Абхазії повідомила про те, що наземні ППЗ невизнаної республіки збили два безпілотні літаки-розвідники Грузії. За день до цього заступник міністра оборони Абхазії заявив, що грузинські війська можуть почати збройне вторгнення на територію Абхазії. При цьому в Тбілісі обвинуватили Росію в провокації. Зокрема в заяві були сказано: «Безпілотні неозброєні літаки МВС Грузії будуть літати в суверенному повітряному просторі Грузії для одержання повної інформації про військову інтервенцію Російської Федерації». 30 квітня Росія в півтора рази збільшила кількість миротворців в Абхазії, після того як ввела на територію невизнаної республіки додатковий контингент Колективних сил СНД.

► М'ЯНМА

Кількість жертв циклону Нургіс зростає

Близько 15 тисяч чоловік стали жертвами стихії, що обрушилася на М'янму наприкінці минулого тижня. Від її розгулу постраждало найбільше місто країни — Янгон. Велика його частина залишилася без електрики, вулиці завалені сміттям і уламками дерев, порушено телефонний зв'язок, перервано доступ до Інтернету. У п'ятьох областях країни введено режим надзвичайного стану. Влада погодилася прийняти через структури ООН допомогу міжнародного співтовариства. Раніше в понеділок державне телебачення М'янми повідомило, що жертвами стихії стали майже 4 тисячі чоловік, тисячі людей зникли безвісти.

У Великодні та першотравневі свята понад 500 жителів України і Молдови змогли відвідати родичів через низку недіючих пунктів пропуску, де в ці дні запровадили спрощений режим перетину державного кордону (*Укрінформ*)

РЕГІОНИ

► ЛУГАНСЬК

Вибухонебезпечний арсенал біля села

У лісопосадці неподалік села Нижнє Попаснянського району виявлено 80 одиниць 50-міліметрових мінометних протипіхотних мін, а також більше 200 гвинтівкових патронів. У січні 1943 року в цьому місці був розташований бліндаж і вогнева точка, з якої гітлерівці обстрілювали частини Червоної Армії, що атакувала їх із протилежного берега Дінця. Незважаючи на те, що міни пролежали в землі більш як шість десятиків років, вони, за оцінкою саперів МНС, були в цілком бойовому стані. Операцію з вилучення і знешкодження боеприпасів проведено успішно.

Алла АНТИПОВА.

► МИКОЛАЇВ

Великий «улов» митників

У морському торговому порту Миколаєва затримали судно з контрабандою — чотири тисячі тонн свіжомороженої риби вартістю майже 14 мільйонів гривень. Вантаж плив через кордон на адресу одного з підприємств у Бердянську. Відповідно до поданих документів, продавцем виступала англійська фірма. Але в ході перевірки з'ясувалося, що такої фірми за зазначеною адресою у Великобританії немає. Порушено кримінальну справу.

Олена ІВАШКО.

► РІВНЕ

«Прихватували» дитсадок

Триває скандал навколо приміщення дитсадка на вулиці Набережній. Свої прямі функції заклад уже давно не виконує — у його приміщенні багато років діють підприємства Львівської залізниці: вузлова бібліотека, архів Рівненської дирекції залізничних перевезень та інші.

У січні 2008 року залізничники звернулися у Рівненське міське бюро технічної інвентаризації, щоб виготовити техпаспорт і зареєструвати право власності на приміщення, яке з 2000 року перебувало на балансі управління будівельно-монтажних робіт і цивільних споруд №3 державного територіально-галузевого об'єднання «Львівська залізниця» міста Рівного. Останнє оплачувало оренду земельної ділянки та комунальні послуги.

Яким же було здивування керівників управління, коли БТІ відмовило їм, мотивуючи це тим, що приміщення на вулиці Набережній, 26-а належить одній з місцевих комерційних структур.

Проблему взялися дослідити правоохоронці. З'ясувалося, що одночасно із залізничниками з проханням виготовити техпаспорт і зареєструвати право власності на будівлю звернулося одне з рівненських приватних підприємств, надавши необхідні документи: договір купівлі-продажу, акт прийому-передачі дитсадка та рішення Господарського суду Рівненської області про визнання їх дійсними. БТІ не побачило жодної підстави для відмови новому власникові.

Як повідомили у ЦГЗ УМВСУ у Рівненській області, співробітники УБОЗ УМВС з'ясували, що договір купівлі-продажу приміщення, укладений між Державною адміністрацією залізничного транспорту України («Укрзалізницею») та приватним рівненським підприємством, датується 14 червня 2006 року. Дитсадок оцінили у 171 тисячу гривень. І це за його балансової вартості 1 мільйон 200 тисяч! Отож правоохоронці з'ясувають обставини продажу будівлі (в «Укрзалізницю», до речі, про цю операцію ні сном, ні духом), яке нові «власники» вже оформили як заставу для отримання чималого кредиту в одному з комерційних банків...

Олександра ЮРКОВА.

Рінат Ахметов пішов у парламент, щоб країна стала багатішою

ЗІРКА РОКУ

Попри те, що Рінат Ахметов наприкінці 2005 року вирішив піти в політику і передав управління своїм бізнесом професійній команді менеджерів СКМ («Систем кепітал менеджмент»), ви, наші шановні читачі, визнали його бізнесменом року. Різноманітні видання продовжують називати Ріната Ахметова найбагатшим українцем. Із оприлюднених декларацій про доходи політиків ми можемо робити висновки, що на цій ниві надприбутки заробити неможливо (принаймні, офіційно). Очевидно, ці факти можуть свідчити, що Рінат Ахметов у бізнесі все ж успішний.

Стати успішним допомогло тепло батьків та заняття спортом

Як повідомили «Голосу України» в прес-службі народного депутата, він уже два роки не дає інтерв'ю жодним виданням. Днями благодійний фонд «Розвиток України», який очолює Рінат Ахметов, презентував свій річний звіт, однак під час брифінгу президент фонду відповів на запитання, які стосуються виключно милосердя. Тож знайомитися із цією людиною нам, на жаль, доведеться із сухої довідки прес-секретаря Ріната Леонідовича, наданої кореспондентові для «допомоги в роботі над матеріалом про пана Ахметова». Однак, щоб не передеркувати суху біографічну довідку, ми скористаємося й іншими джерелами інформації.

У своїх інтерв'ю Рінат Ахметов не раз розповідав, що виховувався у небагатій шахтарській родині в Донецьку. Приміром, під час свого виступу в Донецькому драматичному театрі в лютому 2006 року він згадував про свою юність так:

— Чому я хочу перемогти бідність? Тому, що я її ненавиджу! Кажуть, щоб краще зрозуміти людину, треба поставити себе на її місце. Я прекрасно знаю, що це таке. Я народився і виріс у бідній сім'ї. Тільки тепло батьків та заняття спортом допомогли мені відбутися і стати тим, ким я став. Батьки дали мені життя, навчили мене дружити, любити і поважати. А головне — розділяти чужий біль. Спорт зробив мене цілеспрямованим, навчив долати складні перешкоди. Головне, чому мене навчив спорт, — це ставити перед собою найамбіційніші цілі й досягати успіху...

У тому самому виступі нинішній мільярдер розповів, що свого часу його велика сім'я жила в будиночку на 20 квадратних метрів. Спали на підлозі, на розкладачці. В будинку не було туалету, вмивалися на вулиці з кружки. Пізніше, каже Рінат Ахметов, він знову перемагав бідність — на своїх підприємствах.

Найбагатший українець

Відомий вислів: жоден у світі мільйон не було зароблено на чесному стартовому капіталі. Існує чимало журналістських версій стосовно першого грошово-

го надбання Ріната Ахметова. Сам політик стверджує, що «в 1992—95 роках, у період неформальної економіки, було створено компанію «АРС». У той час вона займалася торгівлею вугіллям і коксом. Саме на цьому й було зароблено перший мільйон. Стартовий капітал тоді був нульовим, а допомогло величезне бажання і енергія, розповідав Рінат Ахметов на пресконференції два роки тому.

У 1996 році бізнесмен-початківець вступив на економічний факультет Донецького державного університету. На той час він уже активно керував одним із міських банків, тому навчався заочно. Рінат Ахметов вважає, що здобута освіта була важливим етапом у його житті, хоча навіть на той час він уже відбувся як бізнесмен.

Хто знає, можливо, саме завдяки знанням, отриманим в університеті, бізнес Ріната Ахметова розвивався такими стрімкими оборотами. Фактом залишається те, що нині його вважають найбагатшою людиною в країні. Прибутки він отримує від багатьох підприємств, які прямо чи опосередковано контролюються однією з найбільших в Україні керуючою компанією «Систем кепітал менеджмент». До них зараховують меткомбінат «Азовсталь» і Харцизький трубний завод, банк ПУМБ і страхову компанію АСКА (подейкують, що її незабаром мають намір продати), пивоварну групу «Сармат» тощо. Ім'я Ріната Ахметова також пов'язують із керівництвом видавничого холдингу «Сьогодні» та ТРК «Україна». До переліку додають мережу АЗС «Гіфест», ТОВ «Астеліт» (мобільний оператор Life) та футбольний клуб

Із досьє «Голосу України»:

Рінат Ахметов

* Народився 21 вересня 1966 року в Донецьку.

* У 2001 році закінчив Донецький національний університет.

* З 2000 року й донині — основний акціонер ЗАТ «Систем кепітал менеджмент».

* З 1996 року по 2006-й — президент футбольного клубу «Шахтар», нині — віце-президент.

* Лауреат всеукраїнської премії «Визнання» за вагомий вклад у меценатство.

* Почесний громадянин Донецька.

* Одружений, має двох синів.

«Шахтар». Рінат Ахметов неодноразово озвучував намір поповнити свої активи «Укртелекомом» і деякими металургійними комбінатами в Центральній Європі, Північній Африці та на Близькому Сході. Однак уже нині, за даними різних видань, статок Ріната Ахметова становить від семи до одинадцяти мільярдів доларів. Згідно з інформацією, розміщеною на офіційному сайті СКМ, усього на підприємствах, що належать цій фінансово-промисловій групі, нині трудиться понад 160 тисяч людей. У 2006 році її консалтинговий дохід становив 6,719 мільярда (шоправда, не повідомляється — доларів, євро чи гривень).

Інформації, яку поширюють про Ріната Ахметова періодичні видання, можна вірити, а можна ставити під сумнів. З одного боку, журналістську фантазію провокує його відстороненість від преси, з другого — пошук сенсацій. Чого тільки вартий судовий процес проти одного інтернет-видання, який розгорнувся торік у квітні. З приводу інформації, розміщеної на сайті й названої Рінатом Ахметовим неправдивою, позов було подано до Лондонського суду. Видавці називали це бажанням заплутати процес, адже діставатися за кордон свідкам доводилося власним коштом. Були й такі, що вбачали в діях українського політика недовіру до вітчизняного судочинства.

Адвокат мільярдера в поширеному тоді прес-релізі пояснював ситуацію так: «Пан Ахметов подав вказаний позов у високий суд для того, щоб захистити високу репутацію бізнесмена і політичного лідера». А його американські юристи відзначали:

«Пан Ахметов доручив нам засумовувати рішення дії проти осіб, які публікують брехливі й наклепницькі заяви про нього, його сім'ю і бізнес. І робити це незалежно від того, де ці особи перебувають. Нам доручено вирішувати такі справи в суді, де можуть забезпечити максимальну повну і прозору юридичну процедуру».

Благодійність — це поклик серця

Проте ані прихильники бізнесового таланту Ріната Ахметова, ані його противники не зможуть заперечити одного — це справжній меценат. За його гроші відновлюють храми й історичні пам'ятки, купують ліки та обладнання. Благодійний фонд «Розвиток України» фінансує чимало програм, спрямованих на збереження здоров'я нації, покращення рівня освіти, збереження культурного спадку наших співвітчизників. Чимало коштів витрачається й на так звану адресну допомогу — коли необхідну руку підтримки простягають людині, яка через надзвичайні обставини опинилася у скрутному становищі. Торік фондом на благодійність витрачено понад 66 мільйонів гривень (для порівняння: у 2006-му — близько 27 мільйонів). Майже половина зазначеної суми витрачена у рамках діяльності програми «Здоров'я нації».

— Благодійність — це уміння почути чужий біль, — вважає Рінат Ахметов, — це уміння розділити його. Благодійність — це системна боротьба з системними проблемами.

Рінат Ахметов запевняє, що займається меценатством за покликом серця. Саме тому, судячи з його слів, він пішов і в політику. Принаймні в лютому 2006-го у Донецькому драмтеатрі з його вуст лунали такі слова:

— Сьогодні модно боротися проти багатих. А я хочу, щоби всі багаті люди України разом із урядом об'єдналися і перемогли бідність. Наше завдання, щоби в Україні не було бідних. Тільки тоді вона стане справді багатішою країною.

Імовірно, політик Рінат Ахметов дійсно може допомогти нашій країні стати процвітаючою дівіше, аніж бізнесмен. Однак у сесійному залі його можна побачити вкрай рідко. Коли на брифінгу, присвяченому річному звіту фонду «Розвиток України», журналісти запитали, чому він не ходить на роботу в парламент, Р. Ахметов відповів: «Це не стоїть себе благодійництвом».

Надія СМІЯН.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за порушення вимог земельного законодавства

Верховна Рада України **постановляє**:
І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Кодексі України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122):

1) в абзаці другому статті 52 слова «від шести до дванадцяти» замінити словами «від десяти до двадцяти», а слова «від восьми до п'ятнадцяти» — словами «від п'ятнадцяти до тридцяти»;

2) в абзаці другому статті 53 слова «від трьох до двадцяти» замінити словами «від п'яти до двадцяти п'яти», а слова «від десяти до двадцяти п'яти» — словами «від п'ятнадцяти до тридцяти»;

3) статтю 53² викласти в такій редакції:
«Стаття 53². Перекручення або приховування даних державного земельного кадастру

Перекручення даних державного земельного кадастру, а також приховування інформації про стан земель, розміри, кількість земельних ділянок, наявність земель запасу або резервного фонду —

тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб від п'яти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

4) доповнити статтею 53³ такого змісту:
«Стаття 53³. Зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок без спеціального дозволу

Зняття та перенесення ґрунтового покриву земельних ділянок без спеціального дозволу, а також невиконання умов зняття, збереження і використання родючого шару ґрунту —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від двадцяти до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

5) статті 54 і 55 викласти в такій редакції:
«Стаття 54. Порушення строків повернення тимчасово зайнятих земель або неприведення їх у стан, придатний для використання за призначенням

Порушення строків повернення тимчасово зайнятих земель або невиконання обов'язків щодо приведення їх у стан, придатний для використання за призначенням, —

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від п'ятнадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Непроведення рекультивації порушених земель —

тягне за собою накладення штрафу на громадян від п'яти до десяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від десяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Стаття 55. Самовільне відхилення від проектів землеустрою

Відхилення від затверджених в установленому порядку проектів землеустрою —

тягне за собою накладення штрафу на громадян від п'яти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб — від п'ятнадцяти до тридцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян»;

6) в абзаці другому статті 56 слова «від двох до чотирьох» замінити словами «від п'яти до десяти»;

7) в абзаці другому статті 188⁵ слова «від трьох до п'яти» замінити словами «від п'яти до десяти», а слова «від п'яти до п'ятнадцяти» — словами «від десяти до тридцяти»;

8) статтю 238¹ викласти в такій редакції:
«Стаття 238¹. Органи державного контролю за використанням та охороною земель
Органи державного контролю за викорис-

танням та охороною земель розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням законодавства у сфері використання та охорони земель (статті 52—56 та 188⁵ цього Кодексу).

Від імені органів, назначених у цій статті, розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право: Головний державний інспектор України з контролю за використанням та охороною земель і його заступники, головні державні інспектори з контролю за використанням та охороною земель Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя і їх заступники, старші державні інспектори з контролю за використанням та охороною земель і державні інспектори з контролю за використанням та охороною земель відповідних територій»;

9) частину другу статті 255 доповнити підпунктом 7¹ такого змісту:

«7¹) громадський інспектор з контролю за використанням та охороною земель (статті 52—53¹, 53³)»;

10) статтю 259 після частини третьої доповнити новою частиною такого змісту:

«У разі вчинення порушень земельного законодавства, якщо особу порушника неможливо встановити на місці вчинення порушення, державні інспектори у сфері державного контролю за використанням та охороною земель і дотриманням вимог законодавства України про охорону земель можуть доставляти осіб, які вчинили ці правопорушення, до міліції чи до приміщення виконавчого органу сільської, селищної, міської ради для встановлення особи порушника та складення протоколу про адміністративне правопорушення».

У зв'язку з цим частини четверту — восьму вважати відповідно частинами п'ятою — дев'ятою.

2. У Законі України «Про державний

контроль за використанням та охороною земель» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 39, ст. 350):

1) у статті 1:

після абзацу п'ятого доповнити двома новими абзацами такого змісту:

«межа земельної ділянки — умовна замкнена ламана лінія, що розмежовує земельні ділянки;

межовий знак — спеціальний знак встановленого зразка, яким закріплюється місцеположення поворотних точок меж земельної ділянки в натурі (на місцевості)».

У зв'язку з цим абзаци шостий — тринадцятий вважати відповідно абзацами восьмим — п'ятнадцятим;

абзац п'ятнадцятий викласти в такій редакції:

«самовільне зайняття земельної ділянки — будь-які дії, які свідчать про фактичне використання земельної ділянки за відсутності відповідного рішення органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування про її передачу у власність або надання у користування (оренду) або за відсутності вчиненого правочину щодо такої земельної ділянки, за винятком дій, які відповідно до закону є правомірними»;

2) в абзаці п'ятому частини першої статті 10 слова «до органів внутрішніх справ чи місцевих органів державної влади для складання протоколу про адміністративне правопорушення» замінити словами «до міліції чи до приміщення виконавчого органу сільської, селищної, міської ради для встановлення особи порушника та складення протоколу про адміністративне правопорушення».

П. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України

В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 15 квітня 2008 року.

№ 271-VI.

Квітневі тези: циганочка з виходом

БАЛАНС МІСЯЦЯ

❑ Україна завершила всі необхідні процедури для того, щоб у травні стати членом СОТ.

❑ Керівники держави позитивно оцінюють хід підготовки до Євро-2012.

❑ Нацбанк підняв з 10 до 12 відсотків облікову ставку.

Кіт у мішку

Ну просто таки зворушливу одностайність (411 голосів) проявили народні депутати під час ратифікації протоколу про приєднання України до СОТ. Президентське перо привітало відповідний закон одразу, в Женеву відправили нотифікацію — тож 16 травня ми станемо 152-ю країною-членом СОТ. Поза сумнівом, це найбільш ефектна подія, хоч не всі так думають. Чому? Два міністерства упродовж двох місяців тероризували себе перекладом з англійської кількох тисяч сторінок документації, а парламентарії розібралися в усьому за кілька днів. Це дало підстави Володимир Литвину назвати процедуру ратифікації голосуванням за kota в мішку, а дотепникам — циганочкою з виходом у світ. Квітневі протести ґалузевих асоціацій (цукроварів, виноробів та ін.) вказали на слушність цих порівнянь. Тверезі голови дійшли трьох висновків: сам факт, що на час ратифікації СОТівського протоколу чимало ввізних ставок українського мита виявилися нижчі за середньоевропейські, вказує на надзвичайно низьку якість зовнішньоекономічної політики; послуговуючись виручкою від експорту, уряди без винятку всіх скликають фактично усунулися від стимулювання його розвитку; за теперішньої підтримки вітчизняного виробника можна втратити економічну незалежність. Але і влада, і бізнес розуміють: не торгуючи за світовими правилами, позиціонувати себе з європейцями просто смішно. Що від того простим платникам податків та споживачам?

Уряд має підстави розраховувати на певну стабілізацію продовольчих цін за рахунок потужного імпорту вже на початку літа та інвестицій — в середньостроковій перспективі. Середня ставка ввізного мита на продтовари зменшиться з 13,79 відсотка до 9,11. На готові до

споживання м'ясо та рибу — з 17,3 до 8,9 відсотка. Можна очікувати на серйозне поповнення пропозиції більш дешевої автомобільної техніки та меблів тощо. Заміна одних ставок (номінованих у інвалюті за одиницю продукції) на інші (у відсотках від вартості продукції) сприятиме примноженню доходів держбюджету, мінімізації його дефіциту, суттєвому примноженню інвестицій. Не слід забувати, однак, що на ринку, як на боксерському рингу, — там і світове подорожчання продовольства, і більш як 20 відсотків імпорту з країн СНД, що надходить здебільшого за нульовими ставками мита, і дуже жорстка конкуренція між суперниками, на котрих свої статки ставить споживач. І якщо про захист від субсидованого імпорту законодавці подбали, то про безпеку продовольчого імпорту не встигли. За мало не 15 років у ролі секунданти вітчизняного виробника побували всі наші уряди, але, судячи з проблем в агросекторі, жоден не досяг бодай помітного результату. Всі, як один, вони захищали внутрішній ринок від недоброякісного імпорту, але з ним і сьогодні споживач лишається сам на сам. Чи не тому, що на кшталт марксистів минулого століття ми за квітневими тезами не встигаємо критично оцінити досягнуте?

Угоди про наміри з ремарками

І Президент країни Віктор Ющенко, й урядові очільники нав'яли саме такий висновок невипадково — вже шпиль рік, як Україна разом із Польщею удостоїлася честі приймати фінальну частину чемпіонату Європи з футболу. Звідси їхнє прагнення перевірити, як просуваються справи на будмайданчиках і магістралях, на стадіонах і в аеропортах. Зрештою, як на місцях втілюють у життя минулорічні квітневі тези. Нагадаю, намічено залучити близько 25 мільярдів доларів приватних і 20 мільярдів доларів бюджетних інвестицій. Президент країни позитивно оцінив хід підготовки інфраструктури, але, як на мене, приводів до оптимізму небагато. З проектами побудови і будівництвом нових стадіонів усе зрозуміло тільки на рівні угод про наміри, і тільки в Києві та Донецьку. До багатообіцяльних фундаментів, «незакоркованих» автотрас і люксових

готельних номерів ще далеко. Політична нестабільність і невизначеність з обсягами бюджетного фінансування — не єдині перепони на шляху до Євро-2012. Це засвідчив і звітний місяць, упродовж якого центральна влада з муніципальною не могли поділити аеропорти, в Харкові випробовували вогнестійкість барабашовського ринку, а в Охтирці — надійність посадкових місць на стадіоні (з біотуалетами включно). Ці резонансні події внесли в наші квітневі тези серйозні ремарки. Перша: однією з вирішальних причин відмовити Україні в задекларованому праві провести Євро-2012 є нецивілізована поведінка вблівальників на спортивних аренах. Друга: на часі правоохоронні органи не готові до ефективного забезпечення правопорядку на форумах такого масштабу. Третя: попри оптимістичну риторіку, центральні та регіональні органи влади не достатньо усвідомлюють, що подібні форуми для країни і економіки мають історичне значення, бо стимулюють бурхливий розвиток.

Яка партитура — такі й децибели

Той факт, що Нацбанк підняв на два процентні пункти облікову ставку з рефінансування, як і власні ставки за активними операціями, мало кого дивує, адже це зумовлено потребою рішучіше протистояти зростанню інфляції. Тим само пояснюється вже озвучена главою

Нацбанку Володимиром Стельмахом ненова ідея — розширити курсовий коридор (4,95—5,05 гривні/\$). Якщо споживчі ціни зростатимуть так стрімко, як у першому кварталі, то можна очікувати від Нацбанку підняття облікової ставки і в подальшому. Просто кажучи, це втілення цілком зрозумілої політики «дорогих грошей» за умов, коли інфляція вичищає не тільки гаманці громадян, а вже й значну частину приросту валового внутрішнього продукту. Облікова ставка опосередковано вказує на ціну гривневих ресурсів, а відтак можна очікувати і на подальше подорожчання кредитів для бізнесу, які, нагадаю, зберігають тенденцію до зростання останні два місяці. А ще гірше — до скорочення обсягів кредитування, адже економіка й без того нині має гостру потребу в грошах.

Підвищення облікової ставки на тлі обмеженого кредитування в доларах США змушує комерційні банки піднімати процентні ставки за кредитами для населення також. Усе вказує на те, що Нацбанку варто було б наразі передати естафету боротьби з інфляцією уряду, оскільки вже очевидно, що жорсткий монетаризм гальмує темпи економічного розвитку і тільки захоочує комерційні банки до спекулятивних операцій. Звітного місяця глава правління Нацбанку Володимир Стельмах виголосив у парламенті також свого роду квітневі тези. Він кинув камінець у бік уряду, який припускається нестриманості в бюджетних видатках. Ось де, мовляв, корінь інфляційного зла. Поза сумнівом, це найрезонансніша заява місяця, оскільки ламає традиційне уявлення про те, що подразником інфляції завжди є дефіцит, а не профіцит держбюджету. Оскільки виходило, що нестримне прискорення споживчого кредитування і рівня доларизації — нібито другорядні чинники. Не дивно, що згодом Мінекономіки у своїх звітах наголосило, що саме ці чинники і грають на ринку першу скрипку. Але заковика не в скрипках, а в партитурі квітневих тез.

Сергій ВЛАД.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

Подразником інфляції завжди є дефіцит, а не профіцит держбюджету

Міністерство економіки підвищило до 990 доларів за тонну мінімальну індикативну ціну на насіння соняшнику, експортоване в травні з України

Россільгоспнагляд наприкінці червня проведе чергову інспекцію українських підприємств, зацікавлених у поставках продукції тваринного походження до Росії, повідомляє Мінсільгосп РФ

Чиновницько-комерційне перетягування зернової ковдри

КОМЕНТАР

Повідомлення про те, що уряд скасував квоти на вивезення зерна за кордон, виявився дещо перебільшеним. Хоча така інформація, озвучена Юлією Тимошенко напередодні Великодніх свят, пройшла ледь не всіма телевізійними каналами. Сенсаційній заяві прем'єрки світовий ринок повірив і миттєво зреагував зниженням цін. Приміром, пшениця там подешевшала до мінімуму за останні півроку. Але потенційні покупці ук-

раїнського збіжжя за кордоном та вітчизняні зернотрейдери раділи недовго. Холодним душем для них виявилася постанова Кабміну про подовження квотування до 1 липня і одночасне збільшення квот на пшеницю з 200 тисяч тонн до 1 мільйона 200 тисяч тонн, ячменю — з 400 тисяч тонн до 900 тисяч тонн. Цікаво, датовано документ тим само днем, коли Ю. Тимошенко виголосувала свою заяву. Такі нестиковки на найвищому рівні можна пояснити, якщо відкинути політичну лірику і залишити самі лише комерційні

інтереси. Відбувається банальне перетягування зернової ковдри, яка мало не щодня здатна приносити мільйонні прибутки. З одного боку її тягнуть на себе власники бройлерного бізнесу, який контролюють окремі керівники аграрного міністерства. З другого — за ковдру вцепилися потужні компанії, котрі постачають зерно на експорт. Причому в кожній стороні вагомі аргументи корисності саме їхньої позиції для національних інтересів, які й поширюються засобами масової інформації у замовлених статтях. Перші

обіцяють за рахунок кормів з недорогого зерна годувати країну курятиною за низькими цінами, хоча тушки у супермаркетах дедалі дорожчають, уже перетнули межу у 16 гривень за кілограм. Другі наполягають негайно ввімкнути зелене світло на шляху українських пшениці та ячменю за кордон. Мовляв, напередодні сільськогосподарського сезону треба вивільнити ємності елеваторів для зберігання зерна нового врожаю. Адже необхідно обробити сховища від хвороб та шкідників.

Зерноторговці також наголошують, що відкриття експорту підніме ціну на колосові. Буцїмто від обмежень програють аграрії, які притримали збіжжя, щоб продати його дорожче. Натомість та сама пшениця на внутрішньому ринку почала дешевшати, бо, переконають трейдери, зерна в країні — надлишок. Начебто на початок жнив на елеваторах залишиться 7 мільйонів тонн хлібних культур. На продовольчі потреби такої кількості українцям вистачить на рік. Торговці погрожують звернутися до міжнародних інституцій, зокрема Світової організації торгівлі, звинувачуючи уряд у неринковому втручанні, й навіть вдатися до неконструктивних дій: висипати під стінами Кабміну десяток-другий машин пшениці.

Треба зазначити, що деякі аграрні керманічі, окрім вищезгаданої зацікавленості в існуванні чинних нині заборон на вивезення зерна за кордон, мають ще й інший «шкурний»

інтерес. Адже у них є можливість розподіляти комерційним структурам експортні квоти, чиновники навряд чи роздають їх «за так». У цьому сенсі цікавий досвід Росії, де і на пшеницю, й на ячмінь запроваджено високе експортне мито, що діє для всіх компаній, які продають хлібні культури. У такий спосіб вдалося приборкати корупційні інтереси державних чиновників, кошти від реалізації за кордон колосових йдуть до російського бюджету. А наші високопосадовці на вивезенні збіжжя поповнюють, схоже, свої кишені, не забуваючи при цьому частину грошей класти до кас окремих політичних партій. За протекціонізм.

Що ж до перетягування зернової ковдри нашими комерційними структурами, які тепер на всі боки ладні обіцяти золоті гори — навряд чи квотна чехарда суттєво полегшить життя сільгоспвиробників. Так само споживачам годі чекати й повіні дешевого м'яса вітчизняного виробництва на полицях магазинів. Як приклад варто пригадати 2002 рік. Тоді жодних обмежень на вивезення зерна з України за кордон не було. Тим часом перекупники платили аграріям за зерно рекордно низьку ціну — 200 — 250 гривень за тонну. Отже, попри красиві гасла, трейдери своїми прибутками навряд чи ділитимуться з селянами. Ну а дешевим м'ясом представники «курячого» бізнесу споживачів не перший рік годують лише на словах.

Галина КВІТКА.

СОТ проти квот

ІНФОРМАЦІЯ ДО РОЗДУМІВ

Збереження кількісних квот на експорт сільгосппродукції з України у зв'язку зі вступом України до СОТ неможливе, стверджують експерти аналітично-дорадчого Центру блакитної стрічки Програми розвитку ООН в Україні. Адже відповідно до **статті XI Генеральної угоди про тарифи та торгівлю «Загальне скасування кількісних обмежень»**, жодні заборони чи обмеження, крім мит, податків або інших зборів, чи то у формі квот, імпорتنних або експортних ліцензій або інших заходів, не повинні встановлюватися чи застосовуватися будь-якою стороною щодо імпорту будь-якого товару, який походить з території будь-якої іншої сторони, або щодо експорту чи продажу на експорт будь-якого товару, призначеного для ввезення на територію будь-якої іншої сторони.

Окрім того, відповідно до **статті 4.2 Угоди про сільське господарство**: «Члени СОТ не будуть зберігати будь-яких заходів, які вимагаються перетворити на звичайні мита (кількісні обмеження імпорту, змінювані імпортні збори, мінімальні імпортні ціни, вибіркове ліцензування імпорту, нетарифні заходи, що вживаються підприємствами

державної торгівлі, добровільні обмеження експорт, або вдаватися до таких заходів».

Згідно з **параграфом 2 (а) статті XI ГАТТ 1994** країна—член СОТ може тимчасово застосовувати заборони чи обмеження експорту з метою попередження чи послаблення критичного дефіциту харчових продуктів або інших товарів, що мають вагоме значення для експортуючої сторони. Це означає, що країна, яка запроваджує такі заходи, має представити вагомі обґрунтування щодо їх запровадження і довести, що **в країні очікується чи вже є ситуація «критичного дефіциту»** тих харчових продуктів, експорт яких уряд збирається обмежити експортною квотою або іншим заходом.

До того ж звіт робочої групи з питань вступу України до Світової організації торгівлі (документ WT/ACC/UKR/152 від 25 січня 2008), який входить до Закону України про ратифікацію Протоколу про вступ України до Світової організації торгівлі № 250-VI, прийнятий Верховною Радою України 10 квітня 2008 року, включає, приміром, зобов'язання України відмінити обмеження експорту зерна з дати вступу України до СОТ, а експортні квоти на пшеницю та жито скасувати до вступу до СОТ.

ВРОЖАЙ

Техніки вистачає, а пального — ні

Техніки для весняно-польових робіт, які тривають у Донецькій області, вистачає, повідомили в головному управлінні агропромислового комплексу облдержадміністрації.

Гірше з пально-мастильними матеріалами: дизельного палива у наявності 11,1 тисячі тонн за потреби 11,8 тисячі, бензину — 2,4 тисячі тонн за потреби 3,8 тисячі, дизельних мастил — 370 тонн за потреби 470.

Сільськогосподарські товаровиробники накопили 68 тисяч тонн мінеральних добрив (з урахуванням залишків) — це 83 відсотки від потреби, зокрема аміачної селітри — 93 відсотки від потреби.

Ліна КУЩ.

Погода дає надію

Засіявши 115,6 тисячі гектарів ранніми зерновими, сільгоспвиробники Луганщини продовжують сіву кукурудзи та соняшнику.

Нинішня погода дає надію на гарний врожай. Фахівці прогнозують: в області зберуть більше мільйона тонн зернових.

Алла АНТИПОВА.

На столі — королева,

ТРЕНДЕНЦІЇ

Говорячи про проблеми зернового виробництва, про труднощі буряківників і цукровиків, ми якось забули про культуру, яку в народі часто називають «другим хлібом». А тим часом у картоплярстві нагромадилося безліч невирішених питань.

На папері без проблем...

Волинь посідає друге місце в Україні після Івано-Франківщини за споживанням картоплі на душу населення. Відповідно і садять її тут багато. Офіційно вважається, що минулої осені область накопала бараболі майже мільйон тонн, за середньої врожайності 134 центнери з гектара. Але це цифри для звіту. Реальної ж ситуації ніхто не знає. Адже лише соту частину бульб вирощують в агропідприємствах, решту — на городах. Спитайте дядьків, чи приходив до них хтось із управління статистики? Ніколи. Та й спробуй облікуй, коли вирощують цю технічну культуру 80 відсотків населення області. Усі ці показники про валовий збір, так само як і про врожайність, узяті зі стелі. Бо якби Волинь мала стільки картоплі, не коштувала б вона 2,5—3 гривні за кілограм.

За часів Союзу край, за задекларованих сьогодні обсягів валового збору, щорічно реалізовував південним і східним областям сотні тисяч тонн «другого хліба». Переробляли картоплю Ковельський крохмальний і декілька овочесушильних заводів. Нині — лише Заболотівський овочесушильний. Та й той більше прос-

тоє, ніж працює: в області майже немає сировини, з якої підприємство могло б виготовляти картоплю фрі для закладів громадського харчування. А хіба можна порівняти колишні обсяги реалізації, коли звідси до інших регіонів йшли завантажені волинською картоплею ешелони, з теперішнім натуральним обміном на кавуни, помідори, борошно, олію... Це як цівка з крана і велика ріка. Тобто якимсь худеньким виходить сьогоднішній мільйон.

Що покладемо в землю, те й візьмемо

Однією з найбільших проблем для картоплярів є дефіцит якісного садивного матеріалу. Такого не спостерігалось в 1980-х роках, коли елітне насіння вирощували декілька десятків господарств, а цілий Рожищенський район вважався «закритим» по насінництву. Зібраного в них врожаю вистачало, щоб забезпечити внутрішні потреби області і щорічно відправляти 40 тисяч тонн насінневої картоплі на південь і схід України. Тепер ситуація різко змінилася. Колгоспів, в яких населення брало картоплю на сортозаміну, вже немає. На долю ж насінницьких господарств при-

Село Кантівка Старокостянтинівського району Хмельницької області. Сім'я Ващуків працює на городі.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

падає лише один відсоток виробництва картоплі. Якщо ж урахувати, що частина якісного садивного матеріалу йде за межі області, то приватнику мало що залишається. До того ж кілограм елітного насіння сьогодні коштує 5—6 гривень. Для більшості селян за такої ціни воно недоступне. Тож і висаджують у ґрунт насіння невідомо яких репродукцій. За таких умов важко розраховувати на щедрий врожай і високу якість бульб.

І все-таки область ще має

можливості відродити високоєфективне картоплярство. Розмноженням, виробництвом та реалізацією вихідного матеріалу насіння картоплі на Волині успішно займається Поліська дослідна станція Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства і агрохімії імені О. Н. Соколовського». Вона працює в тісній співдружності з СВК «Волинь» Старовижівського району, який спеціалізується на вирощуванні елітного посадкового матеріалу. Активно у цьому ж напрям-

Корів доять під музику Бетховена краще, ніж у Голландії

АЛЬТЕРНАТИВА

Відколи коровам улаштовують концерти, жирність молока підвищилася з 3,7 до 4 відсотків. Чи причетний до цього Моцарт з Бетховеном, на фермі в селі Зозулинці на Вінниччині пояснити не можуть, але факт очевидний.

— Коли включаємо музику, з худобою щось робиться, — каже керівник сільгосппідприємства «Хлібороб» Микола Сініченко. — Тварини стають сумирні, як глядачі в залі перед концертом. Нашорошують вуха, дослухаються, що воно таке. Музика знімає стрес не тільки в людей... Так ми їх адаптували до нових умов доїння — на так званий доїльний каруселі. Концерти для рогатих «глядачів» дає завідувач молочнотоварного комплексу Вадим Стародуб. Підшукує на комп'ютері класику, переважно Бетховена і Моцарта. Робити це порадили спеціалісти з Німеччини і Голландії, де запозичили нову технологію.

— Але ми зробили краще, ніж у Голландії, — зауважує Микола Сініченко. — Я не вихваляюся, а кажу, як воно є. У них все простенько. А ми врахували те, що їм не вдалося. От вони кажуть: отут би було так краще, а ми слухаємо — і на олівець. І на тому олівці зібралось стільки всього, що, врешті, у нас вишло краще. Скажіть після цього, що ми дурніші, — усміхається співрозмовник.

Ще трохи і концерти можна буде припиняти, вважає керівник господарства. «Тварини майже повністю адаптувалися до катання на каруселі. Вони вже не випаюються, як на бойні, а спокійно займають місця «согласно купленным билетам», — каже зовсім не охочий до вихвалень Микола Іванович. — За 34 роки роботи в господарстві я всього бачив. Найбільше мене цікавить діло. Тому й узявся на старість будувати ферми. Не можна ж усе поварварськи руйнувати. І по-дідівському жити — не той час».

— Почалося все з того, що дістали мене, старого чоловіка, ці капіталісти. — Усі кажуть: Європа, Європа, і надої в них високі, і молоко якісне, а нас з піділками не те що в СОТ не можна пускати, а взагалі нікуди. От розсердився я і поїхав на старість вчитися до тих хвалених капіталістів. А коли побачив, як там, то ще раз вам повторю те, що вже казав: «Не дурніші ми від них. Зозулинці це вже довели

Майже 200 тисяч корів утримують у власних господарствах селяни Вінниччини. Худобу пасуть хто де. Приміром, у селі Копистирин Шаргородського району — просто в саду місцевого сільгосппідприємства.

своєю фермою. Тепер нехай голландці з німцями до нас ідуть вчитися, бо в нас немає жодного «пробілу», який допустили вони в себе. Маю на увазі ті їхні ферми, де я був особисто».

Приміщення ферми в Зозулинцях збудували за європейським проектом. Встановили обладнання, яке теж привезли «звідти». Дійшло до доїння — корови ніби хтось підминів. Бояться каруселі, і все. Палицею не жаженеш. Тоді й почали вмикати музику. Попервах, коли капіталісти передбачали таке, усміхалися подумки, мовляв, ну що за дурниці вони верзуть. З'ясувалося, справді, корови, як люди, чаруються музикою.

Карусель для доїння розрахована на 24 тварини. До доїльного залу їх ведуть коридором, що з'єднаний з фермою. «У нас тут, як бачите, двосторонній рух, як на дорозі». Заходять на карусель по черзі одна за одною. Виділяють тварин якраз за час проходження одного кола. Далі вони повертаються до залу. Ніхто їх не прив'язує, утримання — безприв'язне. Кожна корова в будь-який час задовольняє ту потребу, яку їй підкаже організм: одна підходить до годівниці підкормитися, інша — п'є воду, ще якась лягає спочити. Місце для відпочинку в одному кінці приміщення, годівниці — в другому. До речі, їх постійно поповнюють кормами. Є тут також автомати, які чистять і миють тварин.

У новому приміщенні утримують 320 дійних голів ВРХ — чорно-рябих голштинів. За літр молока завод нині платить 2,5 гривні. «У нього ніхто не те що пальця не вмочив, а й не дихнув на нього, бо воно повністю ізольоване від зовнішнього середовища, — наголошує керівник господарства. — На фермі чистіше, ніж у медпункті. Саме такого підходу до доїння вимагають стандарти СОТ».

Поруч триває будівництво ще однієї такої само тваринницької ферми. Будівельників і технологів консультує спеціаліст із Німеччини. «Будемо мати потужний комплекс із двох приміщень і одного доїльного залу, тоді спробуємо прориватися в Європу», — каже Микола Сініченко.

Хоча, на його переконання, спочатку треба навести лад у себе вдома, нагодувати і напоїти своїх людей. Де таке бачено, щоб майже всі Зозулинці працювали в Києві? Хіба в селі стало менше роботи? Зарплату видають кожен місяць. «Зламалося щось у нашій суспільній машині, а ремонтувати або не поспішають, або нема кому», — скрушно хитає головою досвідчений господарник.

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото автора.

на полі — Попелюшка

мі ведуть роботу також Любешівська сортодослідна станція, Волинський інститут агропромислового виробництва, СВК «Колос» Любешівського району. На думку заступника директора Інституту картоплярства Української академії аграрних наук Олексія Кравченка, саме таким господарствам і потрібно давати державні кошти, щоб була можливість принаймні в декілька разів здешевити насіння картоплі.

Нещодавно до цієї справи стали залучати й одноосібників. На перший погляд, вона видається перспективною. Але за умов, що нею опікуватимуться фахівці. Інакше можна наламати дров. У цьому переконався на засіданні Луцького прес-клубу, на якому обговорювали стан картоплярства на Волині. На нього разом із ученими та агрономами-практиками запросили кількох господарів-одноосібників, які на своїх ділянках вирощують насіннєву картоплю. Але коли в одного з них Олексій Кравченко запитав, скільки разів проводить сортове прополювання, жінка не змогла відповісти, оскільки не знала, що це таке. Та й звідки могла знати, якщо працює у школі вчителем географії й не має агрономічної освіти. Чи можливе таке в Німеччині, Голландії, Франції? Звичайно, ні, бо таку святую справу, як насінництво, там не доручають непрофесіоналам.

Модник у старому кожусі

Нині законодавцем мод у картоплярстві стали не потужні сільгосппідприємства, як у попередні роки, а дрібні індивідуальні господарства. Погано це чи добре?

Якщо врахувати, що в колгоспах картоплю завжди родила краще, ніж на городах тих самих колгоспників, то — погано. Адже, на відміну від великих господарств, агротехніка вирощування бульб в індивідуальних майже первісна. А який врожай може бути, коли картоплю висаджується по картоплі протягом багатьох років, якщо десятиріччями не проводиться заміна насіння?! В крашньому разі 100 центнерів з гектара. А об'єднана Європа збирає по 500—600.

Візьмемо таке важливе питання, як боротьба з хворобами і шкідниками рослин. Чи може селянин або дачник на своїх маленьких ділянках зробити все на належному рівні? Звичайно, що ні! Уже в середині липня картопля починає вражатися фітофторозом. Через це передчасно припиняється її вегетація. На жаль, у приватних господарствах застосування фунгіцидів ще не стало обов'язковим. Тому саме вони зазнають найбільше втрат від фітофторозу.

Або взяти такого грізного шкідника, як колорадський жук. Тут також немає порядку. Отрутохімікати продаються будь-ким і будь-які. Часто вони неефективні, з давно простороченим терміном придатності, а трапляються просто фальсифіковані. Застосовуються часто також невміло, до того ж не одночасно на всіх ділянках. Звідси й низька ефективність боротьби зі шкідником. Місцеві ж органи влади, які могли б скоординувати цю справу, вважають її не своєю.

Ще один головний біль — органічні добрива. Спробуй сьогодні дачнику дістати той-

таки гній. На дачних масивах Луцька за тонну просять сто гривень. А щоб підживити ділянку, його потрібно декілька тонн. Ціни на мінеральні добрива теж зростають мало не щодня. Та й застосовувати їх треба вміючи. Інакше нашкодиш врожаєві.

А проблеми з обробіткою ділянки? Тобі, вважай, пощастило, якщо вдалося за десять гривень виорати сотку землі. Скільки сліз проллє бабуса-одиначка, допоки заманить на свій город дядька з конем і плугом, як намучитися вона, дістаючи для нього 40-градусний «стимул». Цього ніхто не знає. А як зібрати врожай? Ефективної і недорогої техніки для невеликих господарств катастрофічно не вистачає.

Пігулки для одноосібника

Та найбільшим головним болем для картоплярів є збут вирощених бульб. За Союзу цією справою опікувалася споживча кооперація. У кожному селі були заготівельники. Зібрану картоплю фасували в сітки і централізовано відправляли в інші регіони. Здавач отримував належні йому 20 копійок за кілограм — еквівалент буханки білого хліба — і залишався задоволений. Тепер селянина залишили наодинці з цією проблемою. Він не знає, скільки картоплі, за якою ціною продасть. Як наслідок, перевиробництво, низька ціна. Закономірною наступного року площі під картоплею зменшуються, восени ціни зростають. Потім знову перевиробництво. І така циклічність спостерігається вже багато років.

На такій невизначеності виграють всьлякого роду перекупники. Якщо минулої осені селяни здавали картоплю приїжджим заготівельникам переважно по 80 копійок за кілограм, то в південних областях вона дорожчала в три—п'ять разів.

Слід не забувати і про промислову переробку картоплі. До речі, на початку минулого століття на території теперішньої Волині діяла 21 гуральня, де виробляли з бараболі спирт. Кожна з них у середньому за рік переробляла 900—1000 тонн картоплі. Тепер з бульб можна отримувати той самий етанол. Можливо, завдяки йому палне для сільгосптехніки подешевшає? А крохмаль? Нині його переважно завозимо з Польщі. Не слід забувати і про суху картоплю. Є регіони, де й її купували б... Тобто було б бажання, а споживач знайдеться.

***

— Може картоплю зваримо на вечерю? — запитує дружина.
— Та лише вчора варили.
— Тоді підсмажу.
— Так ранком була.
— Вирішено: їстимемо деруни. Усі перелічені страви — з нашого, так би мовити, щоденного меню. А ще ж є картопля печена, тушкована, фарширована, є ще пироги, вареники, салати... Жінка навіть коли хліб пече додає в тісто картопляне пюре — чудовий виходить. Що не кажіть, а картопля почувається на нашому столі королевою. А ось для влади вона залишається просто Попелюшкою. Тож чи не настав час запропонувати їй кришталеві черевички?!

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Збільшити поголів'я за рахунок міні-ферм

Свій вихід зі складної ситуації у тваринництві пропонують у Миколаївській області. Тут з початку року поголів'я великої рогатої худоби скоротилося на 9 відсотків порівняно з таким само періодом минулого року. До того ж, якщо в приватних господарствах цей показник зменшився на 6,5, то в сільськогосподарських підприємствах — на 21 відсоток. Як пояснив голова Миколаївської облдержадміністрації Олексій Гаркуша, чинників, які вплинули на скорочення поголів'я, декілька. Це неврожайний минулий рік (відсутність кормів) і, хоч як дивно, збільшення розміру пенсії для сільських жителів (пенсія дає змогу вижити, не займаючись вирощуванням худоби). А ВРХ переважно утримують у приватних господарствах — 100 із 110 тисяч голів.

Тому сьогодні, вважає О. Гаркуша, актуальним є питання реформування саме приватного сектору.

— Ми стимулюватимемо створення міні-ферм — від 10 до 40 корів — на кшталт західних. І якщо це вже стане бізнесом, а не підсобним господарством, то ставитися до нього селяни почнуть відповідно: годуватимуть худобу комбікормом, а не дертю, активізується племінна робота.

Для того, щоб стимулювати створення міні-ферм, обласним службам доручено створити серію короткометражних фільмів і репортажів з метою наочно показати вигоди такої форми господарювання. «Ми намагатимемося, щоб через три-чотири роки в кожному населеному пункті була хоча б одна така ферма», — зазначив керівник області. Неабияким підсумком створення міні-ферм у Миколаївській області О. Гаркуша бачить можливість для жителів регіону одержувати нормальну здорову їжу, а не вирощене на модифікованих кормах м'ясо.

Олена ІВАШКО.

«Ремонтують» неугіддя

Культурні агроландшафти методом залуження, рекультивациі та заліснення на малопродуктивних землях створюють у Рівненській області.

Цю роботу розпочато згідно із програмою земельної реформи, що реалізовуватиметься до 2015 року. За даними місцевого науково-дослідного та проектного інституту землеустрою, «ремонт» неугідь уже проведено на площі 16,2 тисячі гектарів, ще на двох тисячах — у ярах, балках, у піщаних масивах — посаджено дерева та куші.

Олександра ЮРКОВА.

На фермі чистіше, ніж у медпункті — саме такого підходу до доїння вимагають стандарти СОТ

У НОМЕР

► *РІВНЕ*
Відбудують
Наливайкову
церкву

Жителі старовинного Острога вирішили відбудувати церкву Святого Миколая, збудовану в XIV сторіччі, в якій на зламі XVI—XVII ст. настоятелем був відомий громадський діяч, письменник, перекладач і видавець Дем'ян Наливайко. До того ж — на тому місці, де вона стояла раніше. Але початку будівництва передусе археологічна експедиція, оскільки територія під майбутнім храмом належить до заповідної. Уже виявлено кілька знахідок, датованих XI—XII століттями.

— Три роки тому поряд із цією ділянкою ми вже здійснювали археологічні розкопки. Знайдені предмети засвідчили, що перші поселення, які тут проживали, належать до трипільської культури. Це IV—III тисячоліття до н. е. Пізніше (у X сторіччі) згадану ділянку заселили слов'яни і збудували тут фортецю. А найактивніше місцина почала розбудовуватися, коли поселення перейшло у власність князів Острозьких, тобто починаючи із XV століття, — розповідає директор Рівненської філії державного підприємства «Охоронна археологічна служба України» Інституту археології НАН України Богдан Прищепа. — А взагалі у давньому Острозі все дихає історією, тож сподіваємося на нові знахідки і цього разу.

Євген ЦИМБАЛЮК.

ОГОЛОШЕННЯ

**Кам'янець-Подільський
планово-економічний
технікум-інтернат**

оголошує прийом абітурієнтів з числа інвалідів II і III груп та інвалідів з дитинства на 2008—2009 навчальний рік за спеціальностями:

4) бухгалтерський облік (9, 11 кл.);
5) економіка підприємства (11 кл.);
6) соціальна робота (9 кл.).

Прийом документів з 29 червня по 29 липня. Вступні іспити, з 30 липня. Навчання безкоштовне. Студенти-інваліди отримують стипендію і перебувають на державному утриманні (безплатне 4-разове харчування, медичне обслуговування, проживання в гуртожитку).

Особи з обмеженими фізичними можливостями (інваліди II і III груп та інваліди з дитинства) зараховуються до технікуму за результатами співбесіди.

Прийом до технікуму вступників за кошти юридичних і фізичних осіб (контрактна форма навчання) на основі базової загальної середньої освіти (9 класів) проводиться на конкурсній основі за результатами вступних іспитів; на основі повної загальної середньої освіти (11 класів) — за сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти.

**Довідки по телефону
(03849) 3-26-51.**

СПІВЧУТТЯ

4 травня 2008 року на 64-му році після тривалої хвороби пішов із життя секретар Рахункової палати у 1997—2005 роках

**ХРОПАТИЙ
Борис Федорович.**
Голова Рахункової палати, член Колегії Рахункової палати, її колектив висловлюють щире співчуття дружині — Тетяні Кирилівні, рідним і близьким покійного.

Фракція «Блок Юлії Тимошенко» у Верховній Раді України висловлює старшому консультанту фракції Селецькій Наталії Семенівні, її рідним та близьким щире співчуття у зв'язку з тяжкою втратою — смертю батька

**ЛАЗАРЕНКА
Іларіона Панасовича.**

Черговий скандал навколо
Одеського припортового заводу

Одеський обласний господарський суд своєю ухвалою заборонив здійснювати будь-які дії з продажу Одеського припортового заводу (ОПЗ) до закінчення судового засідання за позовом депутата Одеської міськради від Партії регіонів Олексія Гончаренка про проведеної екологічної експертизи продажу заводу.

Це підлило масла у тривалій конфлікт навколо керівництва Фонду держмайна України. Валентина Семенюк-Самсоненко, котра продовжує працювати на посаді голови Фонду держмайна, незважаючи на рішення уряду про її відсторонення, застерегла потенційних інвесторів від участі у відновленому конкурсі по Одеському припортовому заводу. «У такій ситуації прихід інвесторів на підприємство є небезпечним, оскільки рішення буде оскаржено в судовому порядку», — сказала вона. Прес-

служба ФДМУ (яким керує В. Семенюк-Самсоненко) розповсюдила повідомлення, що одному з потенційних покупців ОПЗ — російському ТОВ «Азот-Сервіс» — повернуто гарантійний внесок, перерахований компанією для участі в конкурсі з продажу пакета акцій ВАТ «Одеський припортовий завод». В. Семенюк-Самсоненко також заявила, що конфлікт навколо ФДМУ триватиме до тих пір, поки Верховна Рада не ухвалить закон про Фонд держмайна, який визначить, кому він підпорядковується.

У свою чергу, призначений урядом на посаду в. о. голови ФДМУ Андрій Портнов в ефірі одного з телеканалів заявив, що рішення суду про призупинення приватизації Одеського припортового заводу є незаконним і уряд його оскаржуватиме, і судді, які причетні до блокування цього питання, будуть притягнуті до дисциплінарної відповідальності. А заяви відстороненої урядом від виконання повноважень голови ФДМУ Валентини Семенюк-Самсоненко про по-

вернення застави (300 млн. грн.) в конкурсі з продажу 99,52% пакета акцій ОПЗ потенційному інвестору, за словами А. Портнова, не відповідають дійсності. Бо Державне казначейство заблокувало всі валютні й гривневі рахунки ФДМУ, які було відкрито на В. Семенюк-Самсоненко, і відкрило їх на в. о. голови ФДМУ А. Портнова. «А я не підписував жодних розпоряджень про те, щоб повертати кошти інвесторам», — додав А. Портнов.

Водночас Президент України Віктор Ющенко переконаний: уряд має право виставити на продаж лише хімічне підприємство із структури Одеського припортового заводу, а не всю портову інфраструктуру, повідомляє прес-служба глави держави. Адже, за українським законодавством, здійснювати приватизацію інфраструктури українських портів заборонено. В. Ющенко нагадав, що до складу ОПЗ входять хімічний завод, припортова інфраструктура, а також аміакопровід з Тольятті до Одеси. Президент вважає, що навіть за наявності законодав-

ства про приватизацію портів за нинішніх умов це нерационально робити, оскільки з боку держави немає чіткого, прозорого, налагодженого контролю. «Це не реформування. Це неправильний крок, який не дозволяє утверджувати умови рівної конкуренції на даному ринку», — сказав В. Ющенко.

Президент направив до Конституційного Суду України подалання щодо конституційності розпоряджень уряду, які стосуються призначення та звільнення керівництва Фонду державного майна і приватизації Одеського припортового заводу. Глава держави наголосив, що ситуація із призначенням керівництва Фонду державного майна має вирішуватися винятково в рамках національного законодавства — питання звільнення та призначення голови ФДМУ відповідно до Конституції є винятковою компетенцією парламенту. А фактично нелегітимно звільнений або призначений голова ФДМУ, за словами В. Ющенка, — це «хрест на всій приватизації».

Добровільні помічники
правоохоронців

У столиці кількість бажаючих працювати на громадських засадах із правоохоронцями зростає. Спробувати себе в ролі працівника міліції може майже кожен. Для цього необхідно лише завітати у Київський міський штаб громадських формувань з охорони громадського порядку та висловити своє бажання співпрацювати із правоохоронцями. «А чи потрібно?» — запитаєте. «Потрібно», — запевняє заступник керівника цього штабу Леонід Власенко, з яким далі ведемо розмову.

— **Пане Леоніде, в чому полягає співпраця міліції з громадськістю?**
— Члени нашого формування патрулюють вулиці міста разом з міліціонерами. Вони допомагають правоохоронцям підтримувати громадський спокій на вулицях, за потреби можуть бути понятими та свідками. Оскільки з останнім зараз доволі важко. Люди, які стали свідками того чи іншого порушення, не бажать давати свої телефони, адреси. А без документального оформлення справу до суду не направиш. Крім того, необхідно щоб було і взаєморозуміння, і співпраця населення та правоохоронних органів. Коли самі люди розуміють, що порядок і спокій в місті залежать від їхньої активної громадської позиції, тоді й на вулицю у вечірній час виходити буде не страшно і правопорушень поменшає.

— **Коли було створено ваше формування?**
— 22 червня 2000 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону». 27 квітня 2001 року на

підставі цього закону відбулася Київська міська конференція громадян, на якій і було створено Київське міське громадське формування з охорони громадського порядку. Сьогодні це, без перебільшення, — потужна структура.

— **У чому це проявляється?**
— Сьогодні формування налічує близько 8 тисяч осіб. Воно складається із 10 районних штабів (за територіальністю) та 17 міських спеціалізованих загонів (за напрямками). Наші дружинники діють по всьому Києву. Робота, яку вони проводять з підтримання порядку на вулицях міста, досить значна і важлива. Так, за 2007 рік за підозрою вчинення злочину було затримано 883 особи, а за адміністративні правопорушення — 27768.

— **Члени вашого формування проходять якусь підготовку?**
— Безперечно. Люди можуть брати участь у забезпеченні правопорядку лише після проходження відповідної спеціальної підготовки в органах внутрішніх справ.

— **Чи передбачені заохочення, нагороди та пільги членам вашого формування?**
— Це питання — чи не найболючіше. Основна проблема криється в ліквідації тих пільг, що мали громадські охоронці правопорядку раніше. Адже тоді держава за участь в роботі народних дружин надавала грошову винагороду, додавала дні чергової відпустки. Сьогодні з цим набагато складніше. Проте деякі підприємства надають членам громадських формувань пільгові путівки до санаторію або будинку відпочинку, додаткову оплачувану відпустку та інші види заохочення та пільги. Однак з більшістю приватних підприємств ніяк не можемо встановити контактів у цьому плані.

Олександр ПЕКНИЙ.

Освятити нові автобуси й
відправили «на пенсію»
старенький «Ікарус»

На Софійській площі столиці позавчора презентували й освятити нові комунальні автобуси вітчизняного виробництва, а також відправили в депо найстаріший «Ікарус». Нові автобуси одразу вирушили в рейс. До кінця цього місяця на маршрути Києва обіцяють відправити 120 нових автобусів та тролейбусів. А ще тут упроваджують новий вид комунального транспорту — експресний автобус, який дублюватиме рух майже всіх тролейбусів і трамваїв. Перший експрес-маршрут відкрили цього ж дня. Усі нові автобуси обладнано супутниковим зв'язком та відеокамерами, що дає можливість диспетчерам контролювати їх рух.

На знімку: водій 6-го автопарку Руслан Кіндерес задоволений новим подовженим автобусом.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Фінальний дебют Харкова

Футбол. Сьогодні відбудеться фінальний матч розіграшу Кубка України. І вперше його прийматиме не Київ, а Харків. Як стверджують фахівці, стадіон «Металіст» чудово підготувався, щоб прийняти цей історичний матч. До речі, харківський футбол відзначає свій віковий ювілей! І фінальне протистояння має стати окрасою свята.

Нагадаємо, що «Шахтар» (Донецьк) і «Динамо» (Київ) проведуть між собою п'ятий фінал. Чотири попередні зустрічі завершувалися так: сезон 2001/2002. «Шахтар» — «Динамо» — 3:2. 2002/2003.

«Динамо» — «Шахтар» — 2:1. 2004/2005. «Динамо» — «Шахтар» — 1:0. 2006/2007 «Динамо» — «Шахтар» — 2:1.

Динамівці ще вчора після денного відпочинку вилетіли до центру Слобожанщини. А «гірники» сьогодні зранку літаком прибудуть до місця події. Зрозуміло, що обидві команди супроводжували великі загоны вболівальників, котрих вони мають по всій Україні.

Прихильників команд дуже хвилює питання: а чи відновилися їхні улюбленці після матчів туру чемпіонату країни, котрі вони провели минулої суботи. Як справжні професіонали, то мали б відновитися. Он учасники чемпіонатів Італії, Іспанії, Англії, Німеччини, Франції, особливо ті, хто виступає

на кількох фронтах, мають суперщільні графіки ігор. І нічого — живуть і футбол дарують глядачам класний і захопливий.

Утім, дехто стверджує, що кияни витратили значно менше сил, ніж донеччани. Мовляв, столичний клуб досить легко, у тренувальному режимі зіграв в Ужгороді і здобув переконливу перемогу над «Закарпаттям». А от «Шахтар», як кажуть, на жилах вирвав три очки (1:0) в «Кривбаса», котрий чинив лідерів несамолюбивий опір.

Але всі ці розмови серйозно сприймати не варто. Адже наші елітні команди, повірте, здатні зібрати до купи всі свої чесноти і викластись на повну потужність у матчі, підсумком якого стане престижна нагорода — Кубок країни.

Президент ФК «Шахтар» Рінат Ахметов сказав журналістам: — Зрозуміло, ми хочемо перемогти у фіналі. Але, упевнений, цього точно так само хочуть і наші суперники. Гра буде цікавою, вона подарує чимало приємного численним уболівальникам. Сподіваюся, що наша команда виявить усі свої найкращі якості й привезе Кубок у Донецьк.

Такі само сподівання, можемо навіть не сумніватися, плекає і президент ФК «Динамо» Ігор Суркіс. А нам чекати залишилося зовсім мало. Кубкова суперечка на «Металісті» розпочнеться о 19.00. Ті, хто не потрапить на стадіон, нехай не засмучуються. Вони матимуть можливість спостерігати захопливе протистояння в «живій» трансляції на каналі ICTV.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Радіокнига пам'яті

*Замучився я від стогнання свого,
щоночі постелю свою
обмиваю слізьми, слъзьами своїми
окроплюю ложє своє!...
Моє око зів'яло з печалі,
постаріло через усіх ворогів моїх...
Відступіться від мене, усі беззаконники,
бо почув Господь
голос мого плачу!
Благання моє Господь вислухас,
молитву мою Господь
прийме, усі мої вороги посоромлені
будуть, і будуть
настрашені дуже: хай вернуться,
і будуть вони
посоромлені зараз!*

Біблія, Книга Псалмів 6, 6-10.

Одна з найстрашніших трагедій українського народу — голодомор 1932—1933 років. Незважаючи на плин часу, розповіді очевидців цих страшних подій не втратили гостроти, вражають нащадків моторошними подробицями людської жорстокості та відчаю. Ці факти вкарбовуються в пам'ять. В одвічну пам'ять землі. Адже саме пам'ять стримує, не дає повторити ті помилки, що стають причиною подібних страхів... Для забезпечення належного вшанування жертв геноциду українського народу та у зв'язку з 75-ми роковинами голодомору 1932—1933 років в Україні Президент України Віктор Ющенко видав Указ від 28 березня 2007 року, яким, зокрема, передбачено «складання списків жертв Голодомору в Україні, формування Національної книги пам'яті та відповідних регіональних книг пам'яті, а також складання єдиного списку постраждалих від Голодомору».

Напередодні 75-х роковин голодомору в Україні працівники Національної радіокомпанії започаткували новий проект — «Радіокнига пам'яті». Журналісти «Радіо «Культура» звернулись до слухачів з про-

ханням озватися свідків цієї трагедії та поділитися спогадами. Вже відгукнулося чимало очевидців тих страшних подій. Їхні голоси стали сторінками «Радіокниги пам'яті» і звучать щовівторка о 7:55 на хвилі «Радіо «Культура».

Ось деякі зі свідчень. Юрій Каленикович Нечай з Києва: «Моя мама в 1933 році працювала медсестрою при спеціальному пункті міліції, в який збирали людей, що приходили до Києва з навколишніх сіл. Вони шукали у місті можливість якось вижити і щось поїсти. Часом ті знесилені люди падали на вулицях і їх привозили до таких спецпунктів. За роботу серед вошей, ран, гною і трупів мама одержувала один «кирпичик» хліба на день. У Києві в той час видавали хлібні картки, а по селах люди боролися з голодом, хто як міг. Мій дід, Нечай Кузьма Іванович, помер у 1933 році і похований в селі Стасівщина Прилуцького району. Могила діда була широка... Того дня в селі померло ще двоє хлопчиків. Але копати три ями у людей не було сили, і тому тих хлопчиків поклали в діда в ногах, з обох сторін.

А як помер дід? Якось у 1933 році до хати діда Кузьми підійшли двоє і почали гукати: «Кузьма! Відчиняй!». Дід не хотів відчиняти. Притулився до шибки вікна і питає: «А хто це?». Тоді вони вдарили ломом по лобі, притуленому до шибки. Дід упав на підлогу, а злодії зламали двері у сіни і все пограбували. Один з грабіжників помер у 1936 році, а другий підріс і довгий час був головою колгоспу.

Батьки не хотіли багато говорити на тему голоду. У всіх був якийсь генетичний страх.

Страхом і образою пронизані і спогади Марії Лук'янівни Вишневської з селища Котельва, що на Полтавщині: «Ми ж голодні були! Ми пухлі були. Нас було п'ять

дітей, тато й мама. Була ще корова. Мама була дуже метка, їздила в Харків наміняти на молоко сухарів. Батько кілька раз брався зарізати корову, бо вже діти пухлі. А мама не дала! Ми не ходили. Лежали вже, коли прийшли до нас комісія, чи Бог їх знає... Прийшли і почали все забирати з хати. Мама зварила горщик борщу і напекла галетів з листя. І вони взяли вилили борщ. Вилили! Ми плачемо, їсти хочемо, а вони кажуть: «Хай здихають!». Галети потоптали у хаті коло печі. А мені мама запнула хустинку. Біленьку таку, новеньку, шерстяну. А він зняв... Я плачу — це моя хустинка! Забрали всю одєжу. Брата держали над колодязем і питали, де мати сховала хліб? А брат каже: «Не знаю, хоч і втопїть!». А вони: «Втопимо. Втопимо!...». Забрали з хати все до грама і горшки побили. Сказали: «Не будеш більше варити їсти. Хай здихають твої діти! Вилупки!». І вигнали нас з хати... Отак комуністи з нас знущались. Сім'ями вимирали... Страшний був голод!».

У пошуках свідків Голодомору журналісти «Радіо «Культура» мандрують по містах і селах України, записуючи спогади на електронні носії, щоб нащадки не забули про ту трагічну сторінку нашої історії. Щоб не допустили такого більше ніколи! І, незважаючи на те, що проект «Радіокнига пам'яті» створений недавно, вже зібрано кілька десятків свідчень про ті моторошні події. Також слухачі «Радіо «Культура», очевидці голодомору 1932—1933 років, телефонують до редакції, діляться спогадами. Їхні голоси теж стають сторінками радіокниги.

До 75-х роковин голодомору 1932—1933-го в Україні буде створено спеціальний проект програми «Радіокнига пам'яті», в якій пролунають голоси всіх очевидців геноциду українського народу. В подальшому вона буде передана на зберігання до фондів

Українського радіо: цей унікальний документ буде найпереконливішим свідченням про трагедію нашого народу, правда про яку повною мірою почала розкриватися лише зараз.

Сторінки «Радіокниги пам'яті» звучать на хвилях Українського «Радіо «Культура», та на сайті Національної радіокомпанії України (сторінка «Радіо «Культура»). Адреса сайту: www.nrsc.gov.ua.

Просимо і надалі очевидців голодомору ділитися своїми спогадами. Чекаємо ваших дзвінків. Телефони: 239-63-98, 239-60-73.

Пишімо разом радіокнигу про голодомори в Україні у XX сторіччі!

Леся ГРИБЕНКО.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША
(із архіву «Голосу України»).

Ми поїдемо, ми помчимосся...

ДУМКИ З ПРИВОДУ

До початку літніх перевезень Укрзалізниця готує більше шести тисяч пасажирських вагонів, із них нових — у шістдесят разів менше!

Акцентую читачку увагу на цих цифрах не випадково. У такому поєднанні вони не зустрічаються в жодному статистичному звіті, але проливають світло на головну проблему транспортних перевезень: тут нічого не змінюється! Хоча самі залізничники, можна сказати, на межі сил забезпечують ілюзію грандіозних позитивних змін. І справді вражає факт залучення до роботи в великодні-травневі свята більше ніж 60 додаткових потягів, а в графіку руху на 2008—2009 роки, що вводиться в дію 25 травня цього року, 12 нових потягів міждержавного і внутрішнього сполучення.

Але радити такої кількості можна лише в тому разі, якщо не удаватися в подробиці, а ще краще — нікуди не їздити. Бо саме в дорозі пригадаються зовсім інші зведення, що їх транспортники не приховують, але й не розголошують для широких пасажирських мас. «Протягом року в умовах вагоноремонтних заводів і депо заплановано провести капітально-відновлювальний ремонт із модернізацією 239 пасажирських вагонів, із них 47 вагонів, обладнаних системою кондиціювання повітря», — повідомляється в прес-релізі Укрзалізниці. Що собою являтимуть інші вагони, зокрема, у складах дитячих потягів, сформованих «для забезпечення перевезень організованих груп дітей до місць відпочинку в період літніх канікул»? Залишається тільки здогадуватися. Але ж це, згідно з тим само релізом, більш як 120 одиниць!

До 25 травня всі пасажирські вагони (6 148), запевняє відомство, пройдуть комісійний огляд санітарно-технічного стану і будуть готові для перевезення пасажирів. У разі підвищеного попиту на певних напрямках залізниці забезпечать додаткові вагони. Можна, звичайно, навівно думати, що вся ця техніка стоїть десь, як той пісенно-легендарний бронепотяг, на запасній колії і тільки чекає запрошення. Але краще згадати іншу статистику, що її вже наводив «Голос України». З 7,5 тисячі пасажирського вагонного парку вітчизняних залізниць більше третини експлуатуються по 30 років і довше, не старше десяти років всього 3% техніки, загальна зношеність на рівні 88%. При цьому на запитання «Голосу України» про нові придбання українських залізниць прес-служба Укрзалізниці повідомила: «З початку поточного року отримано 88 пасажирських вагонів Тверського вагонубудівного заводу (Росія), у тому числі 11 — для

громадян з обмеженими фізичними можливостями, 18 електровозів (виробництва України, Росії, Грузії), 5 електропотягів (Росія), 1 тепловоз (Росія) і 2 рейкових автобуси (Польща, Росія)».

Думається, всього 11 вагонів пристосовані для перевезення інвалідів! Але зате Міністерство транспорту і зв'язку України внесло зміни в «Правила перевезення пасажирів, багажу, вантажобагажу і пошти залізничним транспортом України». Зокрема, у правила включений новий розділ — «Особливості перевезення інвалідів». Там зазначено, що за бажанням інваліда йому може бути надано допомогу в замовленні їжі з вагона-ресторану, під час посадки у вагон і висадки, доставці ручної поклажі, а за необхідності — супровід по вокзалу. Щоправда, нічого не сказано про вартість послуг і чи входить це в ціну квитка. Дрібниці? Як сказати... Коли у відповідь на право замовити спеціалізований вагон (що теж передбачено новими правилами) інвалід почує нехай ввічливу, але відмову, здоров'я йому це навряд чи додасть. Адже він не знає, що правила пишуться в розрахунку на публіку, а в арсеналі залізниць спеціалізованих вагонів — один, другий та й годі.

Знову ж таки, не випадково уточнюємо місце виробництва нової техніки, що надходить на вітчизняні залізниці. Міністерство транспорту і зв'язку України розглядає зараз спеціальну комплексну програму оновлення рухомого складу. До 2020 року саме для цієї мети планується затратити близько 130 мільярдів гривень, забезпечивши придбання більш як 3,5 тис. пасажирських вагонів, 79,8 тис. вантажних вагонів, 24,4 тис. контейнерів, 442 пасажирських електровозів, 125 тепловозів, 133 дизель-потягів... І що цікаво! Ставка робиться на потужності вітчизняних заводів. Уже з 2010 року намічається закуповувати винятково сучасний рухомий склад, що відповідає світовим стандартам. За розрахунками, це дасть можливість істотно знизити експлуатаційні витрати і підвищити обсяги вантажних перевезень на 21%, пасажирських — на 11%. 3

Один з грабіжників помер у 1936 році, а другий підріс і довгий час був головою колгоспу

Головне — не зупинятися в саморозвитку

Напевно, провінційному хлопчикові з маленького містечка Кролевець, що на Сумщині, котрий вступав після школи до харківського «інжеку», як колись студенти ніжно називали свій вуз, і в голову прийти не могло, що через якихось три десятки з невеликим він переступить поріг не лише студентської аудиторії, а й ректорського кабінету. І стане не лише ректором Харківського національного економічного університету, а й його реформатором, котрий за неповних десять років зуміє зробити пересічний інститут кращою економічною школою країни. Сьогодні ректорів ХНЕУ, докторів економічних наук, професорів, заслуженому діячеві науки й техніки України, кавалерові ордена «За заслуги» III ступеня **Володимирові Степановичу ПОНОМАРЕНКУ виповнюється 60 років.**

Своє ректорство в Харківському економічному університеті він почав із всебічної інтеграції навчального, наукового й виробничого процесів, поставивши за мету не дипломи видавати, а готувати економічну еліту країни; зі скасування багатьох непотрібних речей, і насамперед зрівнялівки. Молоді викладачі сьогодні не «почитують» лекцій, а «пашуть» і над підготовкою студентів, і над своєю власною. І ця ретельність оцінюється по достоїнству і кар'єрним зростанням, і грошовою винагородою. Своїх кращих студентів він уже багато років вишукує по всій країні, проводячи економіко-математичні олімпіади, вручаючи символічні студентські квитки ще до закінчення ними середньої школи. Таких виявляється небагато — 20—30 осіб, але це висококреативні люди з чудовою економіко-математичною підготовкою.

Уже три роки вступні іспити проводить незалежна організація, що нині має назву «Український центр оцінки якості освіти», без участі співробітників і викладачів університету. Результати надходять до приймальної комісії університету спочатку електронною поштою, а потім у відомостях з мокрими печатками. У такий спосіб він забезпечив об'єктивну незалежність оцінки якості підготовки абітурієнтів і позбавив себе від спілкування з незадоволеними батьками. Тому до ХНЕУ вступають найсильніші. Диплом вузу визнають у багатьох європейських країнах.

Соціально-економічний розвиток університету вражає. Порівняно з 2000 роком фонд заробітної плати у вузі збільшився в 35 (!) раз; площа навчально-лабораторних корпусів зросла на 15 тис. кв. м; гуртожитків — на 16 тис. кв. м, критих спортивних споруд — більш як у 6 разів; кількість місць у читальних залах, кількість комп'ютерів — майже в 10 разів. Головне життєве кредо ректора: саморозвиток — шлях до успіху! Він упевнений, що якщо вуз не втратить таких темпів розвитку, то вже в наступному десятилітті стане в один ряд із кращими економічними школами Європи.

— Володимире Степановичу, так сталося, що вам довелося пересічний провінційний інститут вивести в лідери економічної освіти країни. Сьогодні Харківський національний економічний університет не лише один із найпрестижніших навчальних закладів країни, а й своєрідна економічна лабораторія пошуку найбільш ефективних форм економічного розвитку української держави. Що головне в підготовці сучасних кадрів?

— Один із основних принципів Болонського процесу полягає в тому, що наука повинна стати первинною ланкою в університетській освіті. Це справді дуже важливо для підготовки тих фахівців, які потрібні і сучасній економіці, і майбутній економіці

знань. Вдумайтесь лишень: якщо викладач сам не займається науковими дослідженнями, то яким чином він може прищепити любов до синтезу нових знань своїм учням? Тому ми говоримо в нашому університеті, що якщо доцент і професор не займаються науковими дослідженнями, то вони лише ретранслятори знань. Але, на мою думку, сьогодні з цим легше й краще можуть упоратися комп'ютерні технології?

Наука в університеті — для нас ключове питання. Це і критерій просування по службі, і матеріального заохочення, яке у нас, до речі, уже річ аж ніяк не умовна. У кращих професорів зарплата не менш як 6,5 тис. гривень на місяць, у доцентів — до 4,5, в асистентів — близько 3 тисяч. У нас розроблена власна система, яка «прив'язана» до конкретних результатів науково-педагогічної діяльності. Наприклад, підготував декілька кандидатів наук — одержав у свій особистий залік певну кількість балів. Написав монографію — ще плюс, а якщо ще й англійською, якщо твої статті вийшли в закордонних виданнях — то твої бали зростають багаторазово.

— Загалом, поваляти дурня не виходить. Колеги з вами не перестають вітатися?

— Звичайно, не всім подобаються ці нововведення. Адже раніше як було, у тому числі й у на-

«незадоволених» студентів, вимагаючи відновити усні іспити, а то, мовляв, незабаром говорити розумітимось.

— Так, було таке. Але знаєте, що я їм порадив? А ви більше спілкуйтеся, сперечайтесь на семінарських заняттях, на лабораторних роботах, на захистах курсових проєктів. Та якщо говорити серйозно, то усний іспит — це завжди дуже зручний майданчик для змови студента з викладачем і це не завжди об'єктивний результат. Тому в нас усі іспити письмові, щоб і розум, і відсутність його всім були очевидні. До того ж імена тих, хто складає екзамен, підлягають шифровці, а оцінка за дисципліну інтегрована й включає бали блочно-модульного контролю. Тобто мова йде не про удачу-невдачу на іспиті, а про всебічну оцінку роботи студента протягом усього семестру в усіх напрямках навчання. Більше того, ми так будемо екзаменаційний процес, що перевіряємо не так знання дисципліни, як ступінь компетентності, що ним освоєно під час навчання. Адже на тому чи іншому підприємстві або організації, куди врешті-решт прийде наш випускник, нікого не цікавить, чи знає він, образно кажучи, таблицю множення чи ні, важливо, щоб він умів нею користуватися в процесі виконання професійних функцій. Нам здається, останніми роками ми навчилися цього навчати студентів, вже пробачте мене за такий вислів.

— Володимире Степановичу, ви прихильник багатьох європейських новел в освіті. А що самі нового внесли в цю систему практичного навчання, чого в ній не сприймає?

— От чого ми не прийняли в західній системі — то це вільний графік навчального процесу. Може, згодом і наш менталітет зміниться, але сьогодні для наших студентів, на мій погляд, це ще занадто велика спокуса. Усе закінчиться тим, що більшість почнуть вчитися, здавати лабораторні, контрольні роботи, модулі в найостанніший термін. Ми ж себе знаємо, нам завжди не вистачає перед іспитом однієї ночі. Тому дуже важливо так побудувати навчальний процес, щоб студент навчався впродовж усього навчального року, а не тільки в період сесії.

Водночас не можемо не констатувати, що в нас із кожним роком зростає кількість молодих людей, які розуміють, що вони самі повинні влаштувати себе в професійному й повсякденному житті.

— Варто, напевно, сказати про те, що це «зростання свідомості» не випадкове: цілеспрямованих молодих людей ви давно вже «вираховуєте» ще за шкільною партою.

— Так, є такий гріх (задоволено посміхається). Адже гарного фахівця ми можемо одержати тільки з достойного абітурієнта.

Так, у нас проблеми в середній школі. І обов'язкове незалежне тестування, яке нині запроваджують, для нас, як я вже казав, звичайна справа, і воно об'єктивно необхідне зараз в Україні, насамперед для того, щоб оцінити реальний стан справ і різко підвищити якість навчання в середній школі. За нашими дослідженнями,десь у 70 відсотках випадків в атестатах абітурієнтів оцінки завищені на кілька балів. Ось тому й має бути сформований реальний єдиний стандарт для всієї країни, який до того ж час від часу потрібно коригувати в міру зростання якості середньої освіти загалом у країні, а не в окремо взятій школі.

Але якщо вести мову про наші олімпіади «Економіст», то привабливість їх насамперед у тім, що із самого початку ми поставили перед собою завдання зробити не лазівку до вузу для потрібних людей, а справді чесний конкурс для добору найбільш підготовлених дітей. І маю сказати, що так воно й вийшло, і діти нам повірили. Тому сьогодні немає такого куточка країни, з якого не приїздили б школярі на наші олімпіади й не ставали нашими студентами де-факто ще до закінчення школи.

Завдання на олімпіади ми складаємо так, щоб відібрати людей не тільки з добрими знаннями, а й креативно мислячих. Адже це творчі люди, саме з таких виростають справжні економісти, менеджери, керівники виробництва. Це інтелектуальна еліта суспільства — не запросимо ми їх до себе на навчання, інші заберуть. Крім того, ми проводимо щорічно олімпіади для шкільних відмінників. Це теж непогано підготовлені учні, однак статистика за сім років така. Із всіх абітурієнтів, які до нас вступають,десь 20—25 відсотків — медалісти. Але тільки три чверті з них стають нашими студентами. Але загалом із усього набору закінчують у нас навчання відсотків 60—65, а іншим відруховуємо. Ми свідомо йдемо на ці жертви, не тримаємося за гаманець контрактика, тому що недбайливі студенти лише заважають плідній роботі в академічних групах. Престиж, імідж вузу — передусім.

— Ви робите ставку на підготовку практичного фахівця. За вашими випускниками, можливо, незабаром шикуватимуться черги, тому що вони готові одразу приступити до виконання практичних завдань.

— Ви знаєте, з деяких спеціальностей уже шикуються. Наприклад, у країні гостро бракує нормувальників праці. Коли в 80-х роках до нас приїжджали французи, вони дивувалися, що наші дипломні проєкти — це серйозні практичні роботи з елементами впровадження. Вони перейняли наш досвід і зробили великий стрибок у цьому напрямі. А ми за цей само час, на жаль, зробили крок назад. Деякі вузи відійшли від формування у студентів професійної компетентності, перестали студентів готувати для роботи.

— Успішних учнів, але слабеньких фахівців.

— Не потрібно весь контингент готувати для наукової діяльності, адже треба комусь і практичною діяльністю займатися за фахом. Отож ми саме намагаємося готувати фахівців для практичної діяльності. Концепція розвитку нашого університету припускає поділ підготовки академічних і професійних магістрів. Для них розроблено різні навчальні плани, різні переддипломні практики. Молоді люди мають з перших кроків у професії робити професійні кроки, а не вчитися всього і як-небудь.

Наша перехідна вітчизняна економіка вже частина світового економічного процесу. Їй уже потрібні кадри європейського рівня! І ми зобов'язані і вдень, і вночі прорубувати це інтелектуальне вікно в Європу, зрозуміло, якщо на ділі, а не на словах хочемо бути частиною спільного європейського дому. Всі наші наукові статті ми сьогодні дублюємо англійською мовою. З кожної спеціальності два-три дипломні проєкти викладаємо на університетському сайті англійською мовою. Укладаємо угоди про спільну наукову діяльність із колегами багатьох європейських економічних університетів. Саме життя підтовхує нас до цієї бурхливої діяльності. В Україну йде потужний іноземний капітал, йому потрібні гарні фахівці. У вересні нинішнього року відкриваємо кілька груп, де всі предмети викладатимуть лише англійською. До речі, посол Франції вже вручав нашим студентам дипломи європейського зразка. Тільки в такий спосіб треба доводити свою заможність у світі. Іншого шляху немає.

— Випускники, які закінчували раніше вуз і давно в ньому не були — не впізнають свою алма-матер.

— Скажу просто: всі, або майже всі, проблеми нашої економіки — в управлінні фінансовими потоками. Мені вдалося спрямувати їх на благо справу, тому й капітально будуюмо, і шкарно ремонтуємо наші навчальні корпуси й гуртожитки. На жаль, ми ще не повністю оснастили, як би мені того хотілося, наш бібліотечний корпус. А задум такий. Ми маємо навчити наших студентів самостійно вчитися, мислити й працювати. Отож для того, щоб самостійно вчитися, треба, щоб студент приходив на своє навчальне місце, сідав за комп'ютер і працював. Нині у нас майже сотня комп'ютерів у читальних залах для роботи студентів. Через рік їх повинно бути до 500. Згодом ще прикупимо. До того ж ми вже створили оптико-волоконний зв'язок з бібліотечними залами, студентськими гуртожитками й кафедрами. Студент зможе із читального залу або своєї кімнати в гуртожитку в інтерактивному режимі зв'язатися зі своїм викладачем, поставити йому запитання, одержати відповідь. Це той клас, той рівень, якого треба прагнути.

— Володимире Степановичу, ви очолюєте один із найкращих економічних університетів країни, прищепили своїм колегам ідею необхідності багато й сумлінно працювати, виховали десятки тисяч своїх випускників, які працюють сьогодні, мабуть, у всіх куточках світу. Задоволені?

— Ні, звичайно. Перефразовуючи відомий парадокс «Шлях до мети — все, сама мета — ніщо» я сказав би так. Сама поетапна діяльність з досягнення мети справді приносить задоволення, а власне її реалізація потребує негайного формування нової мети — інакше розвиток зупиняється! Боюсь здатися банальним, але скажу, життя — це саморозвиток.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Фото автора.

Новий бібліотечний корпус університету.

шому вузі, — все ділили на всіх і нібито порівну. Але в якому вузі, якщо не економічному, найліпше має бути відомо, що зрівнялівка в сучасному світі — річ абсолютно марна. Адже люди тільки тоді посправжньому працюють, коли їхню працю цінують.

— Але на цьому інновації не закінчилися. Всі іспити — письмові. Кажуть, викладачі, було, навіть збунтувалися, засиляли до ректора

мі повинні влаштувати себе в професійному й повсякденному житті.

— Варто, напевно, сказати про те, що це «зростання свідомості» не випадкове: цілеспрямованих молодих людей ви давно вже «вираховуєте» ще за шкільною партою.

— Так, є такий гріх (задоволено посміхається). Адже гарного фахівця ми можемо одержати тільки з достойного абітурієнта.

ГОЛОС УКРАЇНИ № 87 (4337)
СЕРЕДА, 7 ТРАВНЯ 2008

ВАТ Банк "БІГ Енергія"				
повідомляє про проведення Загальних зборів акціонерів, які відбудуться :				
10 липня 2008 року о 12.00 за київським часом за адресою:				
м. Львів, вул. Сяйво, 10, в приміщенні Львівської філії ВАТ Банку "БІГ Енергія".				
ПОРЯДОК ДЕННИЙ:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Обрання лічильної комісії, Голови та секретаря Загальних зборів акціонерів ВАТ Банку "БІГ Енергія". 2. Звіт Правління Банку про результати фінансово-господарської діяльності ВАТ Банку "БІГ Енергія" за 2005-2007 роки та визначення основних напрямків діяльності на 2008 рік. 3. Затвердження Звітів та висновків Ревізійної комісії Банку за результатами діяльності ВАТ Банку "БІГ Енергія" за 2005-2007 роки. 4. Затвердження Аудиторських Звітів про перевірку річної консолідованої фінансової звітності ВАТ Банку "БІГ Енергія" за 2005 рік та річної фінансової звітності ВАТ Банку "БІГ Енергія" за 2005-2007 роки. 5. Затвердження Звіту Правління Банку про результати фінансово-господарської діяльності ВАТ Банку "БІГ Енергія" та річної фінансової звітності за 2005-2007 роки. 6. Затвердження порядку розподілу прибутку ВАТ Банку "БІГ Енергія" за 2005-2007 роки. 7. Затвердження Статуту ВАТ Банку "БІГ Енергія" у новій редакції. 8. Затвердження "Положення про Спостережну Раду ВАТ Банку "БІГ Енергія", "Положення про Ревізійну комісію ВАТ Банку "БІГ Енергія" та "Положення про загальні збори акціонерів ВАТ Банку "БІГ Енергія" у новій редакції. 9. Обрання нового реєстратора у зв'язку з закінченням дії договору про надання послуг з ведення реєстру власників іменних цінних паперів ВАТ Банку "БІГ Енергія", укладеного з ВАТ "Український енергетичний реєстр", та прийняття рішення про передачу ведення реєстру. 10. Відкликання та обрання Голови та членів Спостережної Ради ВАТ Банку "БІГ Енергія". 11. Відкликання та обрання Голови та членів Ревізійної комісії ВАТ Банку "БІГ Енергія". 				
Реєстрація акціонерів та їх представників, які прибули на Загальні збори, здійснюватиметься 10 липня 2008 року з 10.30 до 11.30 за місцем проведення Загальних зборів.				
Для реєстрації акціонерам необхідно мати при собі паспорт (представникам акціонерів - паспорт та довіреність, оформлену відповідно до чинного законодавства) та документ, що підтверджує право власності на цінні папери - сертифікат акцій для акцій, які існують в документарній формі, або виписку з рахунку у цінних паперах для акцій, які існують в бездокументарній формі, на дату проведення загальних зборів.				
Пропозиції акціонерів щодо порядку денного Загальних зборів акціонерів приймаються у письмовій формі не пізніше як за 30 днів до їх скликання.				
З матеріалами щодо питань порядку денного Загальних зборів акціонери можуть ознайомитися 08 липня 2008 року в робочий час, звернувшись до ВАТ Банку "БІГ Енергія", м.Київ, вул. Комінтерну, 15.				
Довідки за телефонами: (044) 246-59-40, 246-59-42.				
Основні показники фінансово-господарської діяльності ВАТ Банку "БІГ Енергія" (тис. грн.)				
Найменування статті	Період			
	01.01.08	01.01.07	01.01.06	01.01.05
Усього активів	1 440 585	1 037 577	1 012 894	812 106
Кошти в Національному Банку України та готівкові кошти банку	48 375	76 082	66 044	34 100
Кошти в інших банках	294 273	224 456	158 400	136 370
Кредити та заборгованість клієнтів	880 240	615 335	574 971	483 973
Усього зобов'язань	1 278 426	884 382	866 678	669 410
Кошти банків	232 457	177 232	242 767	257 924
Кошти клієнтів	883 066	587 897	557 077	393 891
Усього власного капіталу	162 159	153 195	146 216	142 696
Статутний капітал	100 000	100 000	100 000	100 000
Резерви та інші фонди банку	36 318	36 318	36 318	28 223
Нерозподілений прибуток минулих років	14 852	9 816	6 290	6 290
Прибуток звітного року, що очікує затвердження	8 454	5 036	3 524	8 095
Середньорічна кількість акцій (шт.)	50 000 000	49 998 777	49 998 911	49 971 440
Кількість власних акцій, викуплених протягом періоду (шт.)	0	0	2 325	4 822 701
Загальна сума коштів, витрачених на викуп власних акцій протягом періоду	0	0	4 7	9 645
Чисельність працівників на кінець періоду (осіб)	644	642	648	630

ПРАВЛІННЯ ВАТ БАНКУ "БІГ ЕНЕРГІЯ"

ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Запорізькій області (69002, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 77, оф. 95) та ліквідатор **КСП "Гусарське"** повідомляють про проведення публічних торгів (аукціону) з реалізації майна підприємства-банкрута.

На публічні торги (аукціон) виставляється наступне майно розташоване за адресою: Запорізька область, Куйбишевський р-н, с. Гусарка:

Лот №1: Будівля будинку побуту і тамбур (інв. № 83 і 83/1). Початкова ціна продажу 104,00 грн., з ПДВ;

Лот №2: Адміністративна будівля комунхозу (інв. №59). Початкова ціна продажу 2 805,60 грн. з ПДВ;

Лот №3: Будівля бані (інв. №110). Початкова ціна продажу 4 813,00 грн., з ПДВ;

Лот №4:Нерухоме майно: Будівля переробки зерна з прибудовою (інв. № 685); будівля пекарні з убиральною (інв. № 66 і 61/1); металева споруда естакади (інв. № 67/1); будівля маслوبيйні (інв. № 64); будівля пожежного депо (інв.№ 118). Початкова ціна продажу 4 957,00 грн., з ПДВ;

Лот №5: Нерухоме майно: будівля гасосховища (інв. № 109); адміністративна будівля (інв. № 119). Початкова ціна продажу 5 440,00 грн., з ПДВ;

Лот №6: Металеві резервуари у кількості 2 од. (інв. № 23). Початкова ціна продажу 5 643,00 грн., з ПДВ.

Гарантійний внесок в розмірі 10% від початкової вартості зараховується на рахунок **ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Запорізькій області № 2600827020 в ЗОД "Райффайзенбанк "Аваль", МФО 313827, ЄДРПОУ 26252756.** Заявки на участь в аукціоні приймаються до 5 червня 2008 р. включно, час прийому: Пн.-Пт.-11.00-16.00. Договір купівлі-продажу укладається протягом 15 днів з моменту затвердження протоколу проведення публічних торгів.

Умови участі в аукціоні за телефоном: (061) 220-42-07.

Публічні торги (аукціон) відбудуться 9 червня 2008 р. о 10.00 за адресою: 69002, м. Запоріжжя, пр. Леніна, 77, оф. 95.

8 травня у західних областях без істотних опадів; температура вночі 2—8° тепла, на поверхні ґрунту місцями заморозки 0—3°. Вдень 13—18° тепла. На решті території невеликі та помірні дощі, вдень місцями грози; температура вночі 2—8° тепла, вдень 10—16°. У Києві також короточасні дощі. Температура вночі 2—7° тепла, вдень +10—16 градусів.

НЕВІДОМЕ
ПРО ВІДОМЕ

Чого боятися
чоловіки?

Нічого не боятися (або принаймні роблять вигляд, що не боятися) деякі представники сильної статі. Тоді як інші чоловіки бувають по-жіночому чутливі й у певних випадках не соромляться своїх сліз. На думку психолога з Мюнхена доктора Даніеля Ріхтера, головними страхами чоловіків є наступні:

1. Чоловік боїться, що дама серця покине його.

Велика частина сучасних чоловіків боятися виявитися відкинутими тому, що представниці слабкої статі стали набагато незалежнішими й самостійнішими, ніж були колись їхні матері або бабусі.

2. Чоловік боїться, що нічого не досягне в житті.

Робота і просування по службі займають величезне місце в житті чоловіка. Кар'єра для нього набагато важливіша, ніж просте створення матеріального благополуччя. Якщо чоловік відчуває, що в житті йому нічого не вдається, то через брак кращого він ховається від своїх страхів у роботі. Крім того, професійний успіх є для нього справою честі й допомагає досягати успіху в жінок.

3. Чоловік боїться, що на професійному фронті його спіткає невдача.

Якщо чоловіка звільняють з роботи або його підприємство потерпає від кризи, він відчуває: життя зайшло в глухий кут, і всі його попередні зусилля виявилися марними.

4. Чоловіки бояться, що в сексуальному плані не зроблять жінку щасливою.

Якщо чоловіки не впевнені в собі, то про пануючу в їхній душі дисгармонію свідчить насамперед порушення ерекції. Одна тільки думка про проблеми з потенцією наповнює їх страхом.

5. Чоловік боїться, що його покинуть.

За всіма страхами чоловіка ховається підсвідоме почуття, що одного разу жінка його покине.

Дамам, у свою чергу, варто взяти до уваги наступний факт: страх можуть відчувати навіть ті чоловіки, які здаються сильними. Порада психолога жінкам проста — не докоряйте чоловікам за їхні слабості, а — навпаки — заохочуйте в них кращі якості!

Сторінку підготував
Валентин НІКОЛАЄВ.

«А обмити не завадить...»

КАЖУТЬ, ТАК І БУЛО

Одного разу, напередодні 9 травня, у гості до редакції завітав давній друг нашого тижневика, відомий український радянський кінодраматург Євген Онопрієнко. Як тут було не привітати фронтовика зі світлим святом Перемоги. Сіли за стіл, після чарочки-другої Євген Федорович задумливо сказав:

— Чого тільки не було на війні. І трагічне, і комічне, бувало, перепліталось надзвичайно вигадливо. А розповіді хочу про комічне, — посміхнувся ветеран. Пішли якось наші армії у наступ. Він був могутнім, нестримним. Війська рвалися вперед, обтікаючи вузли опору. Запилені солдати у вигорілій, вицвілій від дощів, вітрів і сонця формі діяли вміло, зухвало. Уміли ж воювати! Штаби раз у раз знімалися з місця, не встигаючи за наступаючими. Зі штабом рухалася і редакція фронтової газети — кілька машин з похідною друкарнею, рулонами па-

перу, пересувною електростанцією й особовим складом. І ось сталося несподіване — те, чим така щедра була часом війна.

Вчасно не виявлена розвідниками, велика танкова група німців ударила із засідки, прорвала на фланзі наш фронт і стрімко рвонула на містечко, де був штаб. І отут у тилах наших почалося те, що бували солдати називають «великий драп». Тили — вони і є тили. Це зовсім не те, що обстріляні, які все вже бачили і до всього готові фронтовики. От і редакція зібралася бігти. Та, як на зло, зіпсувався мотор у машини, що перевозила шрифти. Всі інші вже поїхали, перевантажити було ні на що, і блідий редактор, трясучись, наказав негайно висипати шрифти у вбиральню, щоб таке важливе майно не дісталося ворогові. Тому що це, звичайно, був би вірний трибунал. Солдати швидко все виконали.

Але військове щастя мінливе. Здавалося, ніщо не в змозі було зупинити німецькі танки.

А саме на їхньому шляху виявився протитанковий полк на марші. Він зумів швидко розвернутися, зайняти позиції і, ще не обкопавшись, впритул почав бити фашистські танки. Стріляли так, що на розпечених стволах гармат лопалася фарба. Безперервний гуркіт і гул дивовижної сили тряс небо і землю. Танки теж били у відповідь, але усе більше їх спалахувало, вибухало, викидаючи в пекуче небо туї джгуты отруйно-чорного диму.

До цього часу на передовій встигли закрити прорив, і наші танкісти вдралили німців ззаду. Через кілька годин усе скінчилося. Десятки «тигрів», «пантер», «фердинандів» горіли на пагорбах. Поразка обернулася перемогою. Політвідділ надіслав гінця з наказом випустити листівки з розповіддю про подвиг артилеристів (їх представили до високих нагород). Випустити начебто й нескладно, та де взяти шрифти?

І от сам редактор разом із солдатами, матюкаючись, ла-

зив у вигрібну яму, виловлював шрифти, квапив і грозив. Спробуй не надрукуй! І не докладеш же, у чому річ! Одне слово, зробили. Минув якийсь час, наступ був вдалим. Москва салютувала! І, як завжди а таких випадках, йшло щедre нагородження. У тому числі не залишилися без нагород і тиловики.

І от сидять у наметі фронтові кореспонденти, заглядає до них редактор. У руках у нього великий бутиль, як можна здогадатися, аж ніяк не з газованою водою. Він показує, якось недбало, між іншим, на новенький орден Червоної Зірки на грудях і каже:

— Прошу до мене, трударі пера. Ось, — скосив очі на орден, — треба обмити...

— Та-а-к, — багаторазочно хмикнув присутній при цьому відомий радянський поет Олександр Трифонович Твардовський і обвів усіх веселим поглядом. — Обмити не завадить...

В. Н.

Родовід асфальту

КУНСТКАМЕРА

Коли в наших містах уперше з'явилися асфальтовані тротуари і бруківки? Звикнувши до асфальту, ми не помічаємо його, як і інших повсякденних деталей міського пейзажу. А тим часом саме асфальт має, мабуть, найдавнішу історію серед інших матеріалів, що використовує людина!

Археологічні знахідки свідчать про застосування асфальту ще за 3600 років до нашої ери. На бітумному цементі зведено найдавніші споруди в Азії. У 1532 році на території Перу було виявлено давні дороги, вкриті асфальтом... Але його використання в будівництві практично зупинилося після загибелі давніх цивілізацій.

Два тисячоліття асфальт вважався насамперед рідкісною і навіть дорогоцінною речовиною. Не воскресило його як будівельний матеріал і відкриття в 1596 році мореплавцем Уолтером Релі грандіозного асфальтового озера на острові Тринідад. Його нова історія почалася тільки з XVIII століття. У 1724 році перший російський економіст Іван Ціпків писав про свої пошуки корисних копалин: «... лікарську матерію знайшов я, названу гум сфальтум. Пудів сто можна добути. І нафти знайшов велику кількість...». Це була перша згадка про родовище асфальту в Росії й одна з перших — про поволзьку нафту.

Почалася нова ера його використання в будівництві. Під час перевезення асфальтова руда падала на дороги, її шматки дробилися колесами возів і покривали проїжджу частину шаром асфальту, що влітку розм'якшувався, укочувався візками і, зрештою, перетворювався на міцну, пружну бруківку. Це і наштотувало інженерів на думку застосувати асфальт для вимощування міських вулиць.

Перші асфальтові роботи були виконані в 1832—1835 роках у Парижі. В 1837 році новинкою зацікавилися й у Росії. Військове міністерство вирішило застосувати його для фортечного будівництва в Києві, Севастополі, Кронштадті... Для пошуків родовищ на Волгу відправили видатного геолога А. Гернгросса. Асфальт було знайдено поблизу Сизрані. Однак до розробки родовищ не дійшли, і добре почата справа не одержала розвитку.

Тільки в 1865 році почалося практичне застосування асфальту в Росії, коли було заасфальтовано тераси Зимового палацу в Петербурзі. Сировину для цієї справи придбали за кордоном. Наступного року почали асфальтувати вулиці й площі столиці Російської імперії, потім — Риги, Москви, Одеси, Києва, Харкова, Тамбова.

Активною пропагандою застосування асфальту в містобудуванні займався інженер А. Летній. Довівши, що вітчизняний асфальт дешевше імпортного і кращий за якість, він зумів зацікавити підприємців новою справою і став основоположником російської асфальтової промисловості. Під його керівництвом у 1871—1874 роках поблизу Сизрані було створено перший у Росії асфальтовий завод, що, до речі, зберігся і до наших днів. Вулиці й площі міст стали інтенсивно вкривати вітчизняним асфальтом.

До Першої світової війни вся потреба в бітумних матеріалах у всіх країнах задовольнялася природним асфальтом. Але подальший розвиток автомобілізму, будівництво доріг, благоустрій міст вимагали різкого збільшення вироблення асфальту, зниження його вартості та підвищення якості.

Це обумовило створення і розвиток виробництва асфальту на нафтопереробних заводах: у необмежених кількостях із застосуванням заданою якістю. Не дивно, що після цього нафтові бітуми поступово витіснили природний асфальт і завоювали пальму першості, і в дорожньому будівництві, і в інших галузях застосування асфальтобітумних матеріалів.

НЕСПОДІВАНИЙ РАКУРС

Останній обід
перед стратою

У сиву давнину був звичай подавати злочинцеві перед стратою ситний, смачний обід. Вважалося, що в цьому останньому бенкеті брали участь тільки сам засуджений до смерті так кат, що виконував в середні віки роль хазяїна. Однак великі запаси провізії — овочів, м'яса і тістечок, — які з'їдали на цих обідах і записані в рахунках того часу, свідчать, що, крім злочинця і ката, в них брали участь і судді та інші члени процедури суддівства. Це підтверджено також і різними судовими документами.

У списку страв одного такого обіду, що відбувся в німецькому місті Кельні в лютому 1627 року, записано: яєчня з трьох десятків яєць, кошик шпинату, шість фунтів телячої печінки, дев'ять фунтів яловичини, дев'ять фунтів риби, чотири тарілки млинців та тістечко, підсмажене на салі, щось схоже на наші пампушки. Хоч який би надмірний був апетит у засудженого на смерть та ката, вони не могли з'їсти удвох такої кількості провізії. (Для довідки: 1 фунт дорівнює приблизно 410 грамам).

Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Редактор номера Леонід БРОВЧЕНКО.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Рукописів не повертаємо.
► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка)

українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.

Передплатна ціна на 2008 рік:

для фізичних осіб — 6,00 грн. та 4,00 грн.,

для підприємств і організацій — 20,00 грн на місяць.

Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 161000.

БАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13. Зам. 1146

Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:

для довідок — 503-68-72; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

